

TASARRUFUN İPTALİ DAVASININ İPOTEK ALACAKLISI VE DÖRDÜNCÜ KİŞİYE ETKİSİ (ÖZELLİKLE TASARRUF TARİHİNDEN SONRA YENİ MALİK TARAFINDAN TESİS EDİLEN İPOTEĞİN ÖNCELİK HAKKININ BULUNMAYIŞI) EFFECTS OF ACTIO PAULIANA ON THE MORTGAGE CREDITOR AND ON THE FOURTH PERSON

M. Serhat SARISÖZEN*

Özet: Haciz takibinde mallarının haczedilmesinden, iflâsta iflâsına karar verilmesinden önce, borçlunun mal ve hakları üzerindeki tasarruf yetkisinde herhangi bir kısıtlama yoktur. Bu nedenle borçlular bazı şüpheli tasarruflarda bulunabilirler. Borçlunun mallarının haczinden veya iflâs etmeden önce, alacaklılarından mal kaçırmak için yapmış olduğu bu şüpheli tasarrufların iptal ettirilebilmesi için, alacaklılara dava açma hakkı tanınmış olup bu dava “tasarrufun iptali davası” olarak adlandırılır. Üçüncü kişinin iyiniyeti hukuk sistemlerinde korunmasına rağmen kanun koyucu tasarrufun iptali davasında üçüncü kişinin iyiniyetini kural olarak korumamıştır. Çünkü bu davanın başlıca muhatabı zaten üçüncü kişidir. Bu çalışmada tasarrufun iptali davasının ipotek alacaklısına ve dördüncü kişiye etkisi incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Tasarrufun İptali Davası, İpotek alacaklısı, İcra ve İflas Hukuku **Abstract:**

Abstract: There is no restriction on the power of disposition of a debtor's assets before the attachment of his goods or adjudication of his bankruptcy. For this reason, debtors may make some doubtful dispositions. To avoid these doubtful dispositions, which are made before the attachment or bankruptcy in order to hide assets, there is a right of action for the creditors, called “Actio Pauliana”. Although good-faith of third person is protected in legal systems, the lawmaker does not protect the good-faith of the third person in actio pauliana as a rule. Because the main party of this action is the third person. In this article, the effects of actio pauliana on the mortgage creditor and on fourth person are examined.

Keywords: Actio Pauliana, Mortgage Creditor, Enforcement and Bankruptcy Law

* Yrd. Doç. Dr., Fatih Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi

I- GİRİŞ

Hacizden veya iflas kararından önce, malları üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilen borçlular, henüz alacaklıları takibe başlamadan, onlardan mal kaçırmak amacıyla malvarlıklarını başkalarına devredebilirler. İşte bu gibi kötü niyetli borçluların mal kaçırmak kasıtı ile yaptıkları işlemlerden zarar gören alacaklıları korumak amacı ile alacaklılara tasarrufun iptali davası açabilmeleri imkânı tanınmıştır.¹ Tasarrufun iptali davası, borçlunun alacaklılarına zarar veren bazı tasarruflarını davacı alacaklı bakımından, onun alacağı ölçüsünde hükümsüz hale getirmeye yarayan bir davadır.²

İcra ve iflas Kanunu m.277/I uyarınca iptal davası, İİK m.278, 279 ve 280. maddeler doğrultusunda açılabilir; borçlunun gerek "dava dışındaki", gerek "icra takibi içindeki" tüm tasarrufları³, iptal davası-

¹ Baki Kuru, İcra ve İflas Hukuku, C.IV, s. 3406; Necmeddin Berkin, İflas Hukuku, B.4, İstanbul 1972, s. 490; Talih Uyar/Alper Uyar/Cüneyt Uyar, Tasarrufun İptali Davaları, B.4, Ankara 2011, s. 15; Baki Kuru Baki, İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, Ankara 2004, s. 1196; İsmet Sarısözen, "İcra ve İflas Kanununa Göre İptal Davasında Yargılama Usulü", ABD, 1977/1, s. 50-58; Selçuk Öztekin, "Tasarrufun İptali Davalarında Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Yargıtay'ın Bu Sorunlara İlişkin Uygulaması", Prof.Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003, s. 319; Ali Güne- ren, İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, Ankara 2012, s. 39; İzzet Karataş/Erol Ertekin, Tasarrufun İptali Davaları, Ankara 1998, s. 15; Serdar Kale, "Aciz Halindeki Borçlunun Bir veya Birkaç Alacaklısını Kayıran Hukuki Filleri Dolayısıyla İptal Davası", Prof.Dr. Ergun Önen'e Armağan, Ankara 2003, s. 191 vd; Kamil Yıldırım, "Tasarrufun İptali Davasının İşlevi Bakımından Aciz Vesikası ile İlişkisi Hakkında Düşünceler", Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.11 Özel Sayı, Prof.Dr. Bilge Umar'a Armağan, İzmir 2010, s. 973; Cenk Akil, "Yargıtay Kararları Işığında Tasarrufun İptali Davaları Bağlamında Aciz Belgesi", Ankara Barosu Dergisi, 2014/3, S.5, s. 162; Aziz Serkan Arslan, "Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tespit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu", Prof.Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C.1, Ankara 2014, s. 253.

² Bkz. Senai Olgaç, "Yargıtay İçtihatlarının Işığında İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları", Recai Seçkin'e Armağan, Ankara 1974, s. 458; Uyar/Uyar/Uyar, C.1, s. 15; Bilge Umar, Türk İcra İflas Hukukunda İptal Davası, Ankara 1963, s. 54 vd; Timuçin Muşul, İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, Ankara 2015, s. 13-14; Ömer Ulukapı, İcra ve İflas Hukuku, B.6., Konya 2014, s. 284; Şahabettin Sertkaya / Süleyman Kul, Tasarrufun İptali Davaları, Ankara 2016, s. 4; Levent Börü, "İcra ve İflas Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal Davası (İİKm. 280)", C.58, S.3, Y.2009, s. 483-484.

³ Bunların içine, satış işlemi, ipotek işlemi, tapuya şerh verilerek güçlendirilmiş taşınmaz satış vaadi sözleşmesi, kişisel hakların kuvvetlendirilmesi için tapuya verilen şerhler, alacağın temlikli işlemi, bağışlama, borç ikrarında bulunma, ticari işletmenin devri gibi işlemler girmektedir (Bkz. Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davalarının Konusu, (İİK m. 278, 279, 280)", *TBB Dergisi*, Sayı 78, Y.2008, s. 288; Uyar/Uyar/Uyar, C.1, s. 66).

na konu olabilecektir.⁴ İptal davasına konu olan işlemler kural olarak maddi hukuk bakımından ve takip hukuku bakımından geçerli olan ve alacaklıları zarara sokan işlemlerdir.⁵

⁴ Uyar "hukuki işlem" ifadesini kullanırken (Uyar, Konu, s. 288; Uyar/Uyar/Uyar, C.1, s. 66); Kuru, "tasarruf" kavramı hukuki işlemden daha geniş bir anlam ifade ettiğinden tasarruf işlemi ifadesini kullanmaktadır (Kuru, C.IV, s. 3410; Kuru, İcra, s. 1197); Tasarrufların içine "hukuki fiiller" in de girmesi gerektiği ifade edilmiştir (Burhan Gürdoğan, İflas Hukuku Dersleri, Ankara 1966, s. 222; Saim Üstündağ, İflas Hukuku, İstanbul 2007, s. 294; Arslan, s. 254; Börü, s. 487; İdil Tuncer Kazancı, Tasarrufların İptali Davalarında İspat, Ankara 2015, s. 34); Bu bağlamda borçlunun haksız bir icra takibine ve ödeme emrine itiraz etmemesi, takibe konu borcu kabul etmesi, zamanaşımı definde bulunmaması, hiçbir kanuta dayanmayan haksız bir davayı kabul etmesi, zamanaşımı definde bulunmaması, hiçbir delile dayanmayan haksız bir davayı kabul etmesi, haklı bir davadan feragati, yeminden çekinmesi, kanun yoluna başvurmaktan kaçınması hukuki bir işlem olmamasına karşın hukuki bir fiil sayılır ve iptal davasına konu olabilir (Güneren, s. 56; Aslan, s. 255; Börü, s. 487; Sertkaya/Kul, s. 10); Yıldırım ise "hukuki tasarruf" kavramını kullanmaktadır. Bu görüşe göre, hukuki sonuç doğuran her türlü irade açıklaması sonuçlarının doğması istenmiş olsun veya olması hukuki tasarruf sayılır (Kamil Yıldırım Kamil, İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları, İstanbul 1995, s. 142); Ayrıca bkz. Kamil Yıldırım, "4949 Sayılı Kanunun Getirdiği Değişikliklerle İcra İflas Kanunu'nda Yer Alan İptal Davalarına ve İflasın Ertelenmesine İlişkin Yeni Hükmeler", *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y.2004, C.1, S.2, s. 141.

⁵ Hakan Pekantez/Oğuz Atalay/Meral Sungurtekin Özkay/Muhammet Özkes, İcra ve İflas Hukuku, B.10, Ankara 2012, s. 841; Baki Kuru/Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz, İcra ve İflas Hukuku, B.27, Ankara 2013, s. 614; Uyar, Konu, s. 288-289; Muşul, Tasarrufların İptali, s. 5-6; Güneren, s. 40; Seda Kurtuluş, "İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği", *İBD*, 1973/7-8, s. 776; Ulukapı, İcra, s. 285. Muvazaalı işlem olması durumunda iptal davası açılmasına gerek olup olmadığı doktrinde tartışmalıdır. Birinci görüşe göre iptal davası açılmasına gerek yoktur (Umar, s. 17. Kuru, C.IV, s. 3413 vd; Mustafa Reşit Belgesay, İcra ve İflas Kanunu Şerhi, İstanbul 1950, s. 264; Timuçin Muşul, İcra ve İflas Hukuku, B.4, Ankara 2010, s. 1436; Timuçin Muşul, İflas Suçları Taksiratlı ve Hileli İflas Suçları ile Diğer İflas Suçları, İstanbul 1998, s. 95; Kudret Aslan, Hacizde İstihkak Davası, Ankara 2005, s. 492 vd; Karataş/Ertekin, s.133 vd; Haşmet Sırrı Akşener, İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufların İptali Davaları, İstanbul 2007, s. 117; Ulukapı, İcra, s. 285); İşlemin muvazaalı olması halinde, işlem konusu taşınır veya taşınmazın mülkiyeti borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişiye geçmemiş olduğundan, bu durumda iptal davası açılmaz şeklen üçüncü kişinin üzerinde gözükken malvarlığının alacaklı tarafından haciz ve satışının istenmesi gerekir; burada muvazaalı işlemler hukuki sonuç doğurmadığından, iptal davasına değil istihkak davasına konu yapılabilir (Uyar, Konu, s. 290; Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 614; Kuru, İcra, s. 1198); İkinci görüşe göre muvazaalı işlem hakkında iptal davası açılabilir (Yıldırım, s. 142; Turhan Esener, Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler, İstanbul 1956, s. 108; Tolga Akkaya, "Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflas Kanunu'nda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu", *Legal Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Dergisi*, 2006/3, s. 670 vd; Börü, s. 487; Talih Uyar, "İcra ve İflas Yasasında Düzenlenen İptal Davasının Hukuki Niteliği ve Konusu", *İBD*, 1984/10-11-12, s. 574 vd; Uyar, Konu, s. 294; Güneren, s. 69; Cenk Akil, "Tasarrufların İptaline Konu Olabilecek İşlemlerin Hukuki Niteli-

Sınırlı aynı hak olan ipotek de bu bağlamda tasarrufun iptali davasına konu olabilecektir. Bu kapsamda iptal davasından üçüncü kişi ve hatta dördüncü kişi etkilenmektedir. İptal davasına konu tasarrufun başlıca muhatabı üçüncü kişi olduğundan davanın üçüncü kişiyi etkilemesi, kurumun amacıyla da doğrudan ilişkili olmasına karşın, iptal davasının dördüncü kişiyi ne şekilde etkileyebileceği özellikle tasarruf tarihinden sonra yeni malik tarafından tesis edilen ipoteğin önceliğinin bulunup bulunmadığı bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

II- İPTAL DAVASINDA ÜÇÜNCÜ VE DÖRDÜNCÜ KİŞİNİN DURUMU

“İptal davasında davalı” başlıklı İİK m.282 uyarınca “İcra ve iflas Kanununun 11 inci babındaki iptal davaları borçlu ve borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimseler ile bunların mirasçıları aleyhine açılır”. Burada borçlu ile lehine tasarrufta bulunan üçüncü kişi, mecburi dava arkadaşıdır.⁶ Maddi anlamda değil, şekli anlamda bir mecburi dava arkadaşlığı bulunmakta olup; bu bağlamda her biri diğerinden bağımsız olarak usul işlemlerini yapabilir.⁷

ği”, *Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi*, 2014-1, s. 86); Bu görüşe göre borçlunun muvazaalı tasarrufları hakkında İİK m. 277 vd. göre iptal davası açılabileceği gibi Borçlar Kanunu’na göre muvazaalı işlemin hükümsüzlüğünün tespiti için dava açılabilir; aksi takdirde muvazaalı davasının iptal davasını bertaraf ettiği kabul edilecek olursa, borçlu ile borçlunun mal kaçırma fiiline katılan kötü niyetli üçüncü kişileri koruyucu bir sonuç oluşur (Uyar, Konu, s. 291); Kanaatimizce bu davalar karşısında, alacaklı isterse İcra ve İflas Kanunu hükümleri doğrultusunda tasarrufun iptali davası, isterse Borçlar Kanunu hükümleri kapsamında muvazaaya yönelik bir dava açabilir.

⁶ Kuru, C.IV, s. 3522; Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes, s. 853; Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 620; Kuru, İcra, s. 1215; Muşul, Tasarrufun İptali, s. 219; Muşul Timuçin, “Tasarrufun İptali Davasında Dava Şartı Olarak Aciz Vesikası, Sorunlar, Yargıtay Kararları ve Düşünceler”, İcra ve İflas Hukuku ile İlgili Makaleler - Hukuki Mütalaalar ve Bilirkişi Raporları, B.2, Ankara 2013, s. 69; Sertkaya/Kul, s. 129; Ayrıca bkz. Buse Dişel, İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı, İstanbul 2014, s. 83 vd.

⁷ Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes, s. 853; Uyar, C.III, s. 19945; Yıldırım, s. 264; Kuru, İcra, s. 1215; Muşul, Tasarrufun İptali, s. 220; Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 1580; Dava konusu olan hakkın birden fazla kişi tarafından elbirliği halinde kullanılması veya dava konusu borcun elbirliği ile yerine getirilmesinin maddi hukuk kurallarına göre zorunlu olduğu hallerde bu hukuki ilişki hakkında mahkemece bütün ilgililer için aynı şekilde ve tek bir karar verilmesi gereken

Maddenin devamına göre: “Bunlardan başka, kötü niyet sahibi üçüncü şahıslar aleyhine de iptal davası açılabilir. İptal davası iyi niyetli üçüncü şahısların haklarını ihlal etmez”. Bu doğrultuda üçüncü kişi, dava konusu malı, dava sırasında elden çıkarmışsa, davacı alacaklı İİK m.283/II kapsamında dördüncü kişinin kötünietli olduğunu ispat edebiliyorsa satışın iptalini isteyebilecektir. Yani lehine tasarruf yapılan üçüncü kişi, edindiği malı bir başka kişiye devretmiş ise, bu dördüncü kişinin kötü niyetli olması durumunda, alacaklının iptal davasında borçlu ve üçüncü kişi ile birlikte dördüncü kişiyi de davalı olarak göstermesi mümkündür.⁸ Borçlu ile dördüncü kişi yani üçüncü kişi ile işlemde bulunan, borçlu ile doğrudan doğruya işlemde bulunmamış olan kişi arasında da mecburi dava arkadaşlığı bulunduğu ileri sürülmesine rağmen⁹, bizim de katıldığımız doktrindeki diğer görüşe göre burada ihtiyari dava arkadaşlığı bulunmaktadır.¹⁰ Yargıtay da borçlu ile dördüncü kişi arasında ihtiyari dava arkadaşlığının olduğunu hükme bağlamıştır.¹¹ Nitekim dördüncü kişi kötünietli olsa bile alacaklı ta-

hallerde, dava arkadaşlığı maddi bakımdan mecburidir. Mecburi dava arkadaşlığında dava, dava arkadaşları tarafından veya onlara karşı birlikte açılmalı, tüm tasarrufi işlemler dava arkadaşları tarafından birlikte yapılmalıdır (Baki Kuru/Ramazan Arslan/Ejder Yılmaz, Medeni Usul Hukuku, B.24, Ankara 2013, s. 478; Saim Üstündağ, Medeni Yargılama Hukuku, C.I-II, B.7., İstanbul 2000, s. 366; Hakan Pekcanitez/Oğuz Atalay/ Muhammet Özekes, Medeni Usul Hukuku, B.14, Ankara 2013, s. 330; Ömer Ulukapı, Medeni Usul Hukuku, B.2., Konya 2014, s. 186; Evrim Erişir, Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti, İzmir 2007, s. 92); Bazı hallerde birden fazla kişiye karşı dava açılmasında maddi bir zorunluluk olmadığı halde kanun, gerçeğin daha iyi ortaya çıkarılmasını ve taraflar arasındaki hukuki ilişkinin daha iyi karara bağlanmasını sağlamak için birden fazla kişiye karşı dava açılmasını zorunlu kılmıştır; şekli bakımdan zorunlu dava arkadaşlığında mahkeme dava arkadaşlarından her biri hakkında başka şekilde karar verebilir, mesela bir dava arkadaşına karşı açılan davayı reddedebilir, diğerine karşı açılan davayı kabul edebilir (Kuru/Arslan/Yılmaz, Usul, s. 476; Ulukapı, Usul, s. 187).

⁸ Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes, s. 855; Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 621; Kuru, C.IV, s. 3530; Muşul, Tasarrufun İptali, s. 235; Güneren, s. 1057; Kazancı, s. 61; Sertkaya/Kul, s. 128 Karataş/Ertekin, s.58-59.

⁹ Kuru, C.IV, s. 3530.

¹⁰ Muşul, Tasarrufun İptali, s. 230; Muşul, Makaleler, s. 69; Sertkaya/Kul, s. 129.

¹¹ “Borçlu ile hukuki işlemde bulunan üçüncü kişi arasında zorunlu dava arkadaşlığı olmasına rağmen borçlu ile dördüncü kişi arasında ihtiyari dava arkadaşlığı bulunduğundan, davacının takibi olmadığı halde, mahkemece kendiliğinden dördüncü kişinin de davaya dahil edilmesi konusunda davaya süre verilmeyeceği ...” (17.HD, 5.11.2007 T, 2007/3606 E, 2007/3386 K;

“Dava konusu taşınır borçludan değil de borçlu ile işlemde bulunan üçüncü kişiden devir almış olan kişilerin (dördüncü kişilerin) tasarrufun iptali davalarında ihtiyari dava arkadaşı konumunda olduklarını, bu kişilerin kötünietli olduğunu

sarrufun iptali davasını borçlu ve üçüncü kişi yanında dördüncü kişiyne de yöneltmek zorunda değildir; Kanun'da da (İİK m.282/ cümle 2) "kötüniyet sahibi üçüncü kişiler aleyhine de iptal davası açılır" denmeyip, "açılabilir" ifadesi kullanılmıştır.¹²

Alacaklı, dördüncü kişi kötüniyetli olmasına rağmen iptal davasını sadece borçlu ve borçlunun lehine tasarrufta bulunduğu üçüncü kişiyne karşı açabilir; bu durumda dava konusu, malın üçüncü kişi tarafından dördüncü kişiyne devredildiği tarihteki gerçek değerine (piyasa rayiç değerine) dönüşmüş olur.¹³ Tasarrufun iptali davasına konu ma-

kanıtlayabilen davacıların bu kişileri açtığı davada davalı olarak gösterebileceğini veya daha sonra haklarında ayrı dava açıp, diğer dava ile birleştirebileceğini yoksa davacıların açmış oldukları davaya dahili dava yoluyla bu kişileri dahil edemeyeceğini..." (15.HD 5.6.2002 T., 2002/2104 E, 2002/3024 K. (Bkz. Uyar, C.III, s. 19945-19946);

"...Somut olayda borçlu olduğu bildirilen Ş.E.A'nın kendisine ait taşınmazı dava dışı O.B.Ç'ye onun tarafından yine dava dışı A. ve E.S'ye, onlar tarafından da davalı A.B'ye satılmış olduğu öne sürüldüğü halde dava sadece borçlu Ş.E.A ile beşinci kişi konumunda olan Ahmet B. aleyhine açılmıştır. Beşinci kişi olan A.B. aleyhine dava açıldığında ve davada yapılan tasarruf işlemlerinin iptali istenildiğine göre, iptal kararı verilmesi halinde davada taraf gösterilmeyen ancak tasarruf işleminin tarafı olan kişilerin de hakları etkileneceğinden dava dışı O.B.Ç ile A. ve E.S.'ye de dava dilekçesinin tebliğ edilerek taraf teşkili sağlanması gerekirken yazılı olduğu üzere karar verilmesi doğru olmadığı gibi kabule göre de iptal davalarında borçlu ile üçüncü kişi arasında zorunlu dava arkadaşlığı olup, üçüncü kişiden satın alan dördüncü ve beşinci kişiler arasında zorunlu dava arkadaşlığı bulunmayıp bunlar arasındaki ilişki ihtiyari dava arkadaşlığı niteliğinde olması nedeniyle sadece beşinci kişi konumundaki davalının yetki itirazında bulunması halinde bu davalı yönünden dosyanın tefrik edilerek yetkili mahkemeye gönderilmesi gerekirken..." 17.HD, 21.10.2010 T, 2010/2974 E, 2010/8597 K. (Sertkaya/Kul, s. 140).

¹² Bkz. Muşul, Tasarrufun İptali, s. 231.

¹³ Muşul, Tasarrufun İptali, s. 231; Davaya konu mal veya hakkı borçludan devralan üçüncü kişi bunları dava sırasında bir başkasına satmak veya bağışlamak gibi bir tasarrufla elinden çıkarmışsa davacı alacaklının iki seçeneği vardır: Birincisi, şeyi üçüncü kişiden devralan dördüncü kişiyne de iptal davasını yöneltmek; ikincisi İİK m.283/II uyarınca üçüncü kişiden nakden tazminat isteminde bulunmaktır (Bkz. Güneren, s. 1056-1057); İİK m.283/II uyarınca: "İptal davası, üçüncü şahsın elinden çıkarmış olduğu mallar yerine geçen değere taallük ediyorsa, bu değerler nispetinde üçüncü şahıs nakden tazmine (Davacının alacağından fazla olmamak üzere) mahkum edilir". Davalı üçüncü kişi; alacaklılarının sıra cetveline göre aldıkları pay oranında malı elden çıkarmış sayılacağından, bu oranla sınırlı olarak nakden tazmine mahkum edilebilecektir (Adnan Deyneklil/Sedat Kısa, Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli, B.3, Ankara 2005 s. 42; Kuru, C.IV, s. 3475; Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özkes, s. 855; Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 619);

"Tasarrufun iptali davasında, dava konusu taşınmazın, borçludan taşınmazı satın alan davalının elinde bulunması halinde, mahkemece tasarrufun iptaline buna karşın dava konusu taşınmazın ister dava açılmadan önce, ister dava sırasında

lın üçüncü kişi tarafından dördüncü kişiye devredildiği tarihteki bedeline dönüşmesi için; ya davacı alacaklı, dava konusunun bedele dönüşmesi isteğini mahkemeye bildirmiş olmalı veya dördüncü kişiyi de dava etmiş ancak dördüncü kişinin malı üçüncü kişiden devralırken kötünietli olduğunu ispat edemediği için dördüncü kişi hakkındaki dava reddedilip m.282 uyarınca dava konusu kanun hükmü gereği mal bedeline dönüşmüş olmalıdır.¹⁴

davalı üçüncü kişinin elinden çıkmış olması halinde, davanın konusunun o taşınmazın yerine geçen değere dönüşeceğini ve davayı kaybeden davalının bu değer oranında tazminat ödemekle yükümlü olacağını yani tasarrufun iptalini istemiş olan davacı alacaklının dava aşamasında, dava konusu taşınmazın davalının elinden çıkmış olduğunu öğrenince, davasını nakdi tazminata dönüştürebileceğini..." HGK, 5.6.2002 T, 15-421/469 (Uyar, C.III, s. 20031).

14

Muşul, Tasarrufun İptali, s. 231-232;

"...Dava konusu 114 ada 2 parsel nolu taşınmaz 20.1.2012 tarihinde davalı borçlu Ummahan tarafından kızı davalı Yüksel'e, Yüksel tarafından da eldeki davadan önce 8.5.2012 tarihinde dava dışı Balı...'ya satılmıştır. Davalı 4.kişi Balı davada davalı olarak gösterilmediği gibi yargılama sırasında davaya dahil de edilmemiştir. Diğer bir ifade ile taraf teşkili sağlanmamıştır. Bu nedenle anılan taşınmaz yönünden kararın infaz kabiliyeti bulunmadığından dava konusu 114 ada 2 parsel yönünden kurulan hüküm isabetli görülmemiştir. O halde mahkemece, davacılar vekiline İİK'nun 282 maddesi gereğince dava dışı malik 4.kişi Balı'yı davaya dahil edip etmeme veya davayı İİK'nun 283/2 madde kapsamında bedele dönüştürüp dönüştürmeme konusunda seçimlik hakkı hatırlatılarak davalı Balı'nın davaya dahil edilmesi halinde adı geçen malike dava dilekçesinin tebliği ile taraf teşkilinin sağlanması bu konuda davacılar vekili ile dahili davalı Balı'nın bildireceği delillerin toplanması ve sonucuna göre karar verilmesi, aksi takdirde yani davanın bedele dönüştürülmesi halinde dava konusu taşınmazın 8.5.2012 tarihteki rayiç bedeli konusunda bilirkişiden alınacak ek rapor doğrultusunda davalı Yüksel'in davacının alacak ve ferileriyle sınırlı olarak nakten tazminatla sorumluluğuna karar verilmesi gerekirken eksik incelemeye dayalı hüküm tesisi isabetli görülmemiştir" 17.HD, 15.6.2015 T, 2014/4112 E, 2015/8628 K, (Sertkaya/Kul, s. 130).

"...Davalılardan Ahmet doğrudan borçlu ile hukuki muamelede bulunan kişi değil, tasarrufun iptali istenen taşınmazı üçüncü kişi davalı Coşkun'dan 19.2.2007 tarihinde satın alan dördüncü kişidir. Bu davalı hakkındaki davanın kabul edilebilmesi, dolayısıyla onun yaptığı tasarrufun iptali ancak kötünietli olduğunun kanıtlanması durumunda mümkündür. Somut olayda davalı Ahmet'in kötünietli olduğu, diğer bir anlatımla borçlu davalının mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi lazım gelen kişilerden olduğu davacı alacaklı tarafından isbat edilemediğinden bu davalı hakkındaki davanın reddi gerekir. Bu durumda İİK'nun 283.maddesine göre davanın bedele dönüştüğü dikkate alınarak mahkemece, davalı üçüncü kişi Coşkun'un taşınmazı elinden çıkardığı tarihteki gerçek değeri nisbetinde tazminat ödemesine hükmedilmesi gerekirken, davalı Ahmet'in kötünietli kanıtlanmışçasına ve İİK'nun 283/2.maddesi hükmü ile göz ardı edilerek davanın yazılı olduğu üzere kabulüne karar verilmesi olmasa doğru değildir" 17.HD, 11.5.2015 T, 2015/5537 E, 2015/7265 K, (Sertkaya/Kul, s. 132).

"...Somut olaya dönüldüğünde borçlu Ahmet tarafından dava konusu taşınmazların davalılar Turgut ve Ayşe'ye satılmış olduğu ve davalı Turgut'un da aldı-

Üçüncü kişinin malı dava sırasında elinden çıkarması veya malı elinden çıkardığının dava sırasında öğrenilmesi halinde de, davanın ıslahına gerek olmadan, davacı alacaklı, davaya bedel davası olarak devam edilmesini isteyebilmeli ve mahkeme de üçüncü kişiyi tazminata mahkûm etmelidir.¹⁵ İptal davası üzerine, üçüncü kişi de malvarlığında ortaya çıkacak eksikliğin borçludan tahsilini aynı davada isteyebilir.¹⁶ Bu durumda verilen ilamla, tazminata mahkûm edilen üçüncü kişiye icra emri tebliğ edilerek ilamlı icra takibi yapılır.¹⁷

İptal davası üzerine üçüncü kişi de (tasarrufun iptali halinde) mamelekinde hâsıl olacak eksikliğin borçludan tahsilini aynı davada isteyebilir. Bu talep üzerine tasarrufun iptaline karar veren mahkeme, aynı kararda, borçluyu üçüncü kişiye tazminat ödemeye de mahkûm edebilir.¹⁸ *“Bu talep, iptal davasının tefrik edilerek daha önce hükme bağlanmasına mani değildir”*, yani mahkeme, üçüncü kişinin tazminat talebini iptal davasından ayırarak öncelikle iptal davası hakkında karar verebilir.¹⁹

Üçüncü kişinin malvarlığında oluşan eksiklik için, iptal edilen ta-

ğı taşınmazı dava dışı Deniz'e sattığı tartışmasızdır. Davacı tarafından davanın açıldığı sırada 4.kişi durumunda olan dava dışı Deniz'in davaya dahil edilmesi talep edilmiş olduğu nazara alınarak adı geçenin davaya dahil edilmesi davacının bu davalı için iptale ilişkin delillerin sorulması ayrıca adı geçen 4.kişinin de delillerinin toplanması ve sonucuna göre bir karar verilmesi yerine yazılı gerekçelerle davanın bu yönden reddi doğru değildir” 17.HD, 7.4.2015 T, 2013/19939 E, 2015/5487 K, (Sertkaya/Kul, s. 132-133).

¹⁵ Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 619; Kuru, C.IV, s. 3536-3537; Sertkaya/Kul, s. 129.
 “...Mahkemece bozmaya uyularak yapılan yargılama sonunda yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu dava konusu aracın 3. ve 4.kişiye satıldıktan sonra dahi borçlu tarafından kullanılmaya devam ettiği ve aracın 4.kişi tarafından elden çıkarıldıktan sonra davacı vekili tarafından davanın bedele dönüştürüldüğü gerekçesi ile davanın kabulüne ve davalıların araç bedeli ile sorumlu tutulmalarına karar verilmiş hüküm davalı tarafından temyiz edilmiştir... Dosya içeriğine, bozmaya uygun karar verilmiş olmasına kararın dayandığı delillerle yasaya uygun gerektirici nedenlere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına, aracın davalılara satışından sonra dahi uzun bir süre davalı borçlu tarafından kullanılmasının hayatın olağan akışına uygun düşmemesine ve kararda yazılı diğer gerekçelere göre davalının temyiz itirazlarının reddine...” (17HD 16.3.2015 T, 2014/25038 E, 2015/4293 K. (Sertkaya/Kul, s. 399-400).

¹⁶ Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 620.

¹⁷ Deyneklil /Kısa, s. 41; Mustafa Oskay/Coşkun Koçak/Adnan Deyneklil/Ayhan Doğan, s. 6029; Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 623; Kuru, C.IV, s. 3576; Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 2233.

¹⁸ Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan /Özekes, s. 858; Kuru, C.IV, s. 3576.

¹⁹ Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan /Özekes, s. 858.

sarruf gereğince davacı alacaklı lehine haczedilip satılan malın bedeline başvurma hakkı olmadığı gibi, üçüncü kişinin malın bedeli üzerinde davacı alacaklıya göre öncelik oluşturan bir hakkı da yoktur.²⁰

İptal konusu tasarruftan yararlanan üçüncü kişinin yani borçlu ile işlemde bulunmuş olan üçüncü kişinin aleyhine iptal kararı verilebilmesi için İİK m.278'e dayanılan durumlarda davalı üçüncü kişinin kötünietli olması gerekmemesine karşın,²¹ tasarrufun iptaline karar verilebilmesi için dördüncü kişinin kötünietli olması gerekmektedir. Burada kötünietli kişiden kasıt; dördüncü kişinin borçlunun iptal davasına konu malı alacaklılarından mal kaçırmak amacıyla üçüncü kişiye devrettiğini diğer bir deyişle borçlunun mali durumu ile alacaklıları ızzar kastını bilen veya bilmesi gereken kişidir.²² İyiniyetli ise dördüncü kişiye karşı iptal davası açılmayacağından, davalı üçüncü

²⁰ Kuru, C.IV, s. 3577; "Üçüncü kişinin geri verdiği şey üzerinde, kanundan doğan sayet o şey taşınmaz mal ise ipotek niteliğinde taşınır ise menkul rehni niteliğinde bir özel hakkı doğmuş olmaz. Bu sonuç, kanunun genel hükümlerine oranla daha özel nitelikte bulunan İİK'nun 283.maddesinin 2.fıkrası hükmünden açıkça anlaşılmalıdır. O halde iptal davasını açan alacaklıların icra kovuşturması sonunda belirmiş olan alacak haklarını, belli bir maldan alma yolundaki kazanılmış hakların; borçlu ile yaptığı sözleşmesi iptal edilen davacının (üçüncü şahsın) durdurmaya ve onların hakkından daha üstün bir duruma hükmen geçirilmesini istemeyi sağlayıcı bir kanun hükmü yoktur". 4.HD, 3.10.1966 T, 1966/6132 E, 1966/8594 K, (Kuru, C.IV, s. 3577).

²¹ Uyar, C.III, s. 19943; "...3.kişiden malı satın alan kişi, dördüncü kişi konumunda olup bu kişi yönünden tasarrufun iptaline karar verilmesi için kötünietli olduğunun ispatı gerekir: "Dava, İİK m.277 vd maddelerine göre tasarrufun iptali istemiyle açılmış, mahkemece davanın kabulüne karar verilmiş, karar davalı tarafından temyiz edilmiştir. Mahkemece taşınmazın gerçek değeri ile tapuda gösterilen satış bedeli arasındaki aşırı fark nedeniyle tasarrufların iptaline karar verilmiştir. Bu gerekçe borçludan taşınmaz satın alan üçüncü kişi Bülent' ten satın aldığından dördüncü kişi konumundadır. Davalı Ümit borçludan mal satın almadığından, bedel farkı bu davalı yönünden tasarrufun iptaline gerekçe yapılamaz. Ümit'in tasarrufta kötünietli davrandığının yani borçlunun mal kaçırma amacını bildiğinin ispatlanması gerekir. Bu davada davalı Ümit'in kötünietli olduğu ispatlanamadığına göre, bu davalı hakkındaki davanın reddedilmesi gerekir. Bu davalı yönünden de davanın kabulüne karar verilmesi doğru olmamıştır. Davalı Bülent, taşınmazı elden çıkardığına göre, İİK'nun 283 maddesine göre bedelle sorumludur. Taşınmazın bu davalı tarafından elden çıkarılma tarihindeki gerçek değerini geçmemek kaydıyla, icra takibine konu alacak ve ferilerinin Bülent' ten tahsiline karar verilmesi yerine yazılı şekilde hüküm tesisi yanlış olmuştur. Kararın bu nedenle bozulması gerekli görülmüştür...". 15.HD 24.6.2002, 2002/3115 E, 2002/3419 K (Oskay/Koçak/Deynekli/ Doğan, s. 6039-6040).

²² Muşul, Tasarrufun İptali, s. 235 Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 1580; Muşul, Makaleler, s. 69.

kişinin alacaklılarının iyiniyetli olarak (örneğin tapu sicilindeki kayda güvenerek) iptale tabi tasarruf konusu malı haczettirmiş olmaları halinde davalı borçlunun alacaklılarından farklı muamele görmeyecektir.²³ Yargıtay'ın yerleşmiş içtihatlarına göre, iptal konusu mal veya hakkın dördüncü kişiyne haciz ile yükümlü olarak satılması, bedelin düşük gösterilmesi ve satışın kısa aralıklarla yapılmış olması başka delillerle desteklenmediği takdirde, tek başına kötüninietin varlığı için yeterli değildir.²⁴ Örneğin borçlu ile dördüncü kişi konumundaki kişi aynı sektörde faaliyet gösteriyorlarsa dördüncü kişi, borçlunun mali durumunu ve alacaklılardan mal kaçırma kastını bilebilecek durumda sayılır.²⁵

Buradaki **dördüncü kişilerden kasıt** ise, lehine borçlu tarafından tasarrufta bulunmuş olan iptale tabi tasarrufu borçludan devralmış olan kişilerdir.²⁶ Bu kişilere karşı iptal davası açabilmesi için bu kişilerin kötüninietli olduklarının davacı alacaklı tarafından ispatı gerekir.²⁷ Davacı bu ispatı tanık dâhil her türlü delille yapabilir.²⁸ Davalı dördün-

²³ Deyneklil/ Kısa, Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli, B.3, Ankara 2005, s. 42.

²⁴ HGK 21.12.2005, 15/625-736; 17.HD. 19.4.2011 T, 2010/10331 E, 2010/3653 K (Güneren, s. 1057).

²⁵ 17.HD. 19.2.2009 T, 2008/4840 E, 2009/798 K (Güneren, s. 1058); Ayrıca bkz. Kuru Baki, Hukuki Mütalaa:154 İptal Davası, Hukuki Mütalaaalar (Yayınlanmamış Makaleler), Ankara 2013, s.1044-1049.

²⁶ Uyar, C.III, s. 19944.

²⁷ Kuru, C.IV, s. 3533; Uyar, C.III, s. 19944; Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 1580-1582.

"Davacı alacaklı, borçlunun sahip olduğu taşınmazı, alacağının tahsilini engellemek amacıyla, önce oğluna, oğlu Zeyni'nin de diğer davalı Feride'ye sattığını iddia ederek tasarrufun iptalini istemiş, mahkemece davalı tarafın kötüninietiyi ispat edilmediğinden bahisle dava reddedilmiştir. Oysa borçlunun oğlu Zeyni'ye yaptığı tasarruf İİK 278.maddesi uyarınca bağışlama niteliğinde olduğundan bu tasarrufun iptali gerekir. Ne var ki Zeyni mali elinden çıkardığı için aynı Kanun'un 283/2.maddesi gereğince davacıya karşı elinden çıkardığı malın değerince nakden tazmine mecbur olduğu gibi, davalı Feride de mezkür taşınmazı pek aşağı bir değerinde satın aldığına ve şahsi ifadelerinden kendisinin davalıların yakın komşuları olduğunun anlaşılmasına ve böylece borçlunun durumunu bilmesi gerekmesine göre bu davalı hakkında da davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçeyle her iki davalı yönünden davanın reddedilmesi yerinde görülmemiş temyiz itirazlarının kabulüyle hükmün bozulmasına karar verilmesi gerekmiştir" 15.HD, 5.3.1992 T, 1992/459 E, 1992/1114 K. (Kuru, C.IV, s. 3533-3534); Ayrıca tasarrufun iptali davalarında tasarruftan yararlanan üçüncü kişi borçlunun yakını ise, ispat yükünün tasarruftan yararlanan üçüncü kişiyne yüklendiğine ilişkin İsviçre İcra ve İflas Kanunu'nda yapılan değişiklikler için bkz. Ali Cem Budak / Müjgan Tunç Yücel, "İflas, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato ile İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflas Kanunu Değişiklikleri", Y.2015/2, C.11, S.31, s. 28 vd.

²⁸ Kuru, İcra, s. 1220; Uyar, C.III, s. 19944; Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 1580; "Dava,

cü kişinin kötü niyetli olduğu ispat edilemezse, mahkeme, dördüncü kişi hakkında davanın reddine karar verir ve üçüncü kişiyi tazminata mahkum eder.²⁹

Mirasçılardan kötüniyetli olup olmadıkları ise önem taşımaz, bu kişiler davalı olsalar da kanunun bir hususun bilindiğinin ispatını aradığı durumlarda, miras bırakanın bilgisi, ispatın konusu olur.³⁰

İptale konu tasarrufun iptal edilebilmesi için, **alacaklının alacağına iptal konusu tasarruftan önce doğmuş olmasının gerekip gerekmediği** tartışmalıdır. Doktrindeki bir görüşe göre, iptale konu tasarrufun iptal edilebilmesi için, tasarrufun borcun doğumundan sonra yapılması yani alacağın iptal konusu tasarruftan önce doğması

İİK'nun 277 vd maddelerinde düzenlenen tasarrufun iptaline ilişkindir. İlgili maddeler gereğince bu davalar elinde kesin ya da geçici aciz vesikası bulunan alacaklılar, iflas idaresi ya da İİK'nun 245 ve 255.maddelerinde öngörülen hallerde isteyen alacaklı tarafından açılabilir. Tasarrufun mal kaçırmaya matuf bulunduğuna ilişkin iddialar aynı yasanın 278, 279 ve 280.maddelerindeki karinelere dayanarak kararına bağlanır. İadenin şümulü ise aynı yasanın 283.maddesine göre tespit olunur. Bu durumda davanın belirtilen niteliği nazara alınarak, dava şartlarının oluşup oluşmadığı davalıların karı-koca durumu nazara alınarak tasarrufun iptalinin gerekip gerekmediği ve sair hususlar incelenmek suretiyle bir karar verilmesi gerekirken mahkemece "tasarrufun konusu olan noter senedinin aksinin aynı kuvvette bir delille ispat edilebileceği görüşüyle davanın reddedilmesi doğru görülmemiş, hükmün bozulması gerekmiştir" 15.HD, 2.7.1993, 1993/3057 E, 1993/3228 K. (Kuru, C.IV, s. 3550-3551).

²⁹ Kuru, C.IV, s. 3534; "Taraflar arasındaki uyuşmazlık İİK'nun 277 ve devamı maddeleri gereğince açılan tasarrufun iptali davasına ilişkindir. Davacı alacaklı, davalı borçlunun borcundan dolayı yaptığı takip sırasında borçlu Ali Rıza'nın ...40 numaralı parsel sayılı taşınmazı davalı M'ye, onun da bu taşınmazı davalı C'ye sattığını belirterek, adı geçen bu parsel sayılı taşınmaz hakkında yapılan tasarrufların iptalini istemiş, mahkemece davalı M ile C2nin iyiniyetli oldukları gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, bu karar davacı vekilince temyiz edilmiştir. Mahkemece yaptırılan keşif sonucu alınan bilirkişi raporunda adı geçen taşınmazın tümünün değeri tasarrufun yapıldığı tarihe göre 36.669.493 TL olduğu saptanmıştır. Adı geçen taşınmazın ½ payının 8.1.1991 tarihinde değerine göre pek düşük fiyatla (4.000.000 TL) davalı M'ye satıldığı ortadadır. İİK'nun 278/3 maddesinin 2.bendi gereği bu tasarruf bağışlama gibi sayılır ve iptali gerekir. Burada iyiniyet söz konusu edilemez. Ancak davalı M, taşınmazı 14.2.1991 tarihinde diğer davalı Cemil'e satarak elinden çıkardığından İİK'nun 273/2.maddesi gereği, taşınmazın bu tarihteki değeri nisbetinde davalı M, nakden tazmine edilmesi gerekir. Bu husus gözden uzak tutularak davalı M hakkında davanın uygun olmayan gerekçelerle reddi usul ve yasaya aykırı olup karar bozulmalıdır" 15.HD, 20.2.1995 T, 1995/700 E, 1995/859 K, (Kuru, C.IV, s. 3534).

³⁰ Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan /Özekes, s. 854; Kuru/ Arslan/Yılmaz, s. 621.

gerekir.³¹ Alacaklı, borçlanmanın gerçekleştiği tarihte borçlunun malvarlığına güvenerek işlem yaptığından, borcun doğumundan önceki tasarruflar iptal davasına konu olmaz.³² Bu hususun hakim tarafından resen araştırılması gerekmektedir.³³ Buna karşın diğer görüşe göre alacaklının alacağının doğum tarihi iptale tabi tasarruftan sonra olsa bile, iptal davası açma hakkı bulunmaktadır.³⁴ Kanaatimizce ikinci görüş kısmen daha isabetlidir; özellikle alacaklı ile borçlu arasındaki temel ilişkinin daha önce başladığı durumlarda borçlu tarafından borca karşılık düzenlenen kıymetli evraka ileri tarihler yazıldığı sıklıkla görülmektedir; nitekim tasarrufun iptali davalarında davacı alacak-

³¹ Kuru, C.IV, s. 3419; Muşul, Tasarrufun İptali, s. 91; Muşul, İcra, s. 1452; Karataş/Ertekin, s. 74; Güneren, s. 1069; Sertkaya/Kul, s. 156; Arslan, s. 257.

³² "...Bu davaların görülebilmesi için, diğer dava koşullarının yanında tasarrufun iptali istenilen işlemin borcun doğumundan sonra gerçekleşmiş olması gerekmektedir" 17.HD, 16.6.2015 T, 2014/4461 E, 2015/8760 K. (Sertkaya/Kul, s. 159).

³³ Muşul, Tasarrufun İptali, s. 95; Muşul, İcra, s. 1452; Güneren, s. 419.

³⁴ "...Tasarrufun iptali davalarının dinlenebilmesi için borcun, iptali istenen tasarruftan önce doğması dava önkoşulu olup mahkemece resen araştırılmalıdır. Dava koşulu gerçekleşmediği takdirde işin esası hakkında hüküm kurulamaz. Somut olayda takip dayanağı bonolar ve çekin, iptali istenen tasarruftan önceye ait düzenleme tarihi içerdikleri nazara alınarak davacı ile davalı borçlu arasındaki ticari ilişkiyi gösteren bilgi ve belgelerin toplanması varsa her iki tarafın ticari defterleri üzerinde karşılaştırmalı olarak inceleme yaptırılması, davacı alacağının tasarruf tarihinden önce doğup doğmadığının belirlenmesi ve sonucuna göre bir karar verilmesi yerine eksik inceleme ile hüküm tesisi doğru değildir" 17.HD, 25.5.2015 T, 2014/1858 E, 2015/7614 K. (Sertkaya/Kul, s. 156).

"...Tasarrufun iptal davasının dinlenebilmesi için iptali istenen tasarrufun takip konusu borçtan sonra yapılmış olması gereklidir. Anılan husus dava koşulu olduğundan mahkemece varlığı resen incelenmelidir. Somut olayda davacının takip konusu alacağı 10.10.2009 tanzim 15.8.2010 vadeli 140.000 TL meblağlı malen kaydını içeren bonoya dayalıdır. Dava konusu tasarruflar ise 12.6.2009 ve 9.10.2009 tarihinde yapıldığından takip konusu borçtan önce yapıldığı görülmektedir. Ancak uygulamada alacak-borç ilişkisi daha önce başlamasına rağmen alacak için düzenlenen bono veya çek gibi kıymetli evraka sonraki tarihlerin atıldığı sıklıkla görülmektedir. Bu nedenle davacı alacaklı borcun doğumunun takip dayanağı bonoların veya çeklerin keşide tarihinden önce gerçekleştiğini ileri sürerse mahkemece alacaklıya bu konuda kanıt sunma olanağı verilmeli, gerekirse davacı alacaklı ile borçlu isticvap edilerek senedin düzenlenmesine neden olan temel ilişki sorulmalı, gerektiğinde davacı ile borçlunun ticari defterleri üzerinde bilirkişi incelemesi yaptırılarak borcun gerçek doğum tarihi tespit edilerek koşulun gerçekleşip gerçekleşmediği saptanmalıdır" (17.HD, 21.4.2015 T, 2014/6674 E, 2015/6057 K (Sertkaya/Kul, s. 161-162).

³⁴ Bkz. Kuru/Arslan/Yılmaz, s. 612; Üstündağ, s. 284; Sümer Altay, Türk İflas Hukuku, C.1, İstanbul 2004, s. 675; Talih Uyar, "Tasarrufun İptali Davasının Taraf-ları", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, İzmir 2015, s. 3034.

lılar, borçlu ile temel ilişkinin keşide tarihinden önce başladığını ileri sürebilmektedirler.³⁵ Bu tarz durumlarda iptale tabi tasarruf daha sonra yapılmış gibi gözükmese de rağmen alacaklıya iptal davası açılması imkanının verilmeyeceğinin kabulü doğru olmayacaktır.

Son olarak İİK'nun 278.maddesindeki **bağışlamalarda** ve bağışlama hükmünde sayılan tasarruflarda, kendisine bağış yapılan üçüncü kişi iyiniyetli ise üçüncü kişi yalnız dava zamanında yani iptal davasının açıldığı anda elinde bulunan miktarı geri vermekle yükümlüdür.³⁶ Üçüncü kişi, borçlunun kendisine bağışladığı parayı iptal davasından önce harcamışsa iyiniyetli olduğu için hiçbir şey vermeye mecbur değildir, çünkü iptal davası açıldığı zaman elinde hiçbir şey kalmamıştır.³⁷

III- DÖRDÜNCÜ KİŞİNİN ÜÇÜNCÜ KİŞİDEN ALDIĞI İPTAL KONUSU MAL VEYA HAKKI BEŞİNCİ KİŞİYE SATMASI

Kötüniyetli dördüncü kişi, üçüncü kişiden satın aldığı iptal konusu malı veya hakkı yargılama sırasında, (mahkeme tarafından tedbir kararı verilmeden) dava dışı bir kişiye (beşinci kişiye) satarsa, davacı

³⁵ Özellikle bankaların müşterileri ile imzaladıkları kredi sözleşmeleri nedeniyle başlattıkları icra takiplerine dayalı açtıkları tasarrufun iptali davalarında da borcun doğum tarihi uyumsuzluk konusu olduğunda, yapılması gereken iş, kredi sözleşmelerinin ilgili bankadan getirilerek tasarruf işleminin, kredi sözleşmesinin imzalandığı tarihten önce mi sonra mı yapıldığını belirlemektir. Çoğu zaman en son imzalanmış kredi sözleşmesi tarihi esas alınmaktadır; oysa dava konusu kredi sözleşmesi yıllar önce başlamış kredi ilişkisinin devamı niteliğinde olabilmektedir. Bu durumda taraflar arasındaki ilk imzalanmış olan kredi sözleşmesi tarihinin borç doğum tarihi olarak esas alınması gerekir (Sertkaya/Kul, s. 156-157).

"...Bu davaların görülebilmesi için, diğer dava koşullarının yanında tasarrufun iptali istenilen işlemin borcun doğumundan sonra gerçekleşmiş olması gerekmektedir. Öte yandan ticari yaşamda çeklerin vadeli ödeme aracı olarak da kullanıldığı bilinen bir gerçektir. Somut olayda, dava dayanağı takibe konu çek tarihi 20.9.2011 tarihi olmakla birlikte, davacı vekili, davacı alacaklıya bu çekin süre gelen ticari ilişki nedeniyle verildiğini, borç kaynağı olarak gösterilen bir kısım faturaların 18.3.2011 tarihinde düzenlendiğini, bir kısım malların ise faturasız gönderildiğini belirtmiştir. Borçlunun takibe konu borç miktarı ile ilgili bir itirazı olmamış ve takip kesinleşmiştir. Bu durumda, iptali istenilen takip dayanağı borcun doğum tarihi 18.3.2011 kabul edilerek bu tarihten sonra yapılan satışlar yönünden mahkemece, işin esasına girilerek taraf delilleri toplandıktan sonra oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken aksi düşüncelerle reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır" 17.HD, 16.6.2015 T, 2014/4397 E, 2015/8759 K (Sertkaya/Kul, s. 160).

³⁶ Kuru, C.IV, s. 3578; Kuru, İcra, s. 1226.

³⁷ Kuru, C.IV, s. 3578.

alacaklının iki seçeneği vardır.³⁸

1-Alacaklı, davasını yeni alıcı beşinci kişiyne yönelterek davayne katılmasını isteyebilir.

2-Alacaklı isterse davasını yeni alıcıya yöneltmeyerek, borçludan aldığı malı veya hakkı elinden çıkaran üçüncü kişi ile bunları üçüncü kişiden satın alan kötüniyetli dördüncü kişiden tazminat isteyerek davasını bedele dönüştürebilir.

Borçlu davalı ile doğrudan işlemde bulunan ve üçüncü kişi konumundaki davalılar dışındaki dördüncü, beşinci ve altıncı kişi konumundaki davalılar yönünden ancak kötüniyetli olduklarının ispatlanması halinde haklarındaki davanın kabulüne karar verilebilir.³⁹

İptale tabi tasarruf konusu mal veya hakkın birkaç kez el değıştirmesi halinde, her davalı satıcı, alacaklıya karşı, mal veya hakkı sattığı tarihteki gerçek değeri ile sorumludur.⁴⁰

³⁸ Bkz. Güneren, s. 1509; Muşul, Tasarrufun İptali, s. 244-245; Ayrıca bkz. Kazancı, s. 61; Sertkaya/Kul, s. 129.

³⁹ "...Somut olayda davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ise de yapılan araştırma ve inceleme yeterli bulunmamaktadır. Mahkemece dava konusu taşınmazların satış tarihlerindeki gerçek değerin belirlenmesi amacı ile yapılan keşifler sırasında dinlenen bilirkişiler tarafından düzenlenen raporlarda taşınmazların gerçek değerleri serbest piyasa koşullarında oluşan fiyatlar değil, resmi akit tablolarında belirtilen bedeller baz alınmak suretiyle Amerikan Dolarının satış tarihlerindeki karşılığı olan değer taşınmaz satış değeri olarak belirlenmiştir. Ayrıca borçlu davalı ile doğrudan işlemde bulunan ve 3.kişi konumundaki davalılar dışındaki 4. 5. ve 6.kişi konumundaki davalılar yönünden ancak kötüniyetli olduklarının diğer bir anlatımla borçlu davalının mali durumu ile alacaklıları ızrar kasını bilen veya bilmesi gereken kişilerden olduklarının kanıtlanması halinde haklarındaki davanın kabulü gerekirken sadece ivazlar arasındaki fahiş fark bulunması nedeniyle haklarındaki davanın kabulüne karar verilmiştir. Bu durumda mahkemece dava konusu taşınmazların satış tarihlerindeki gerçek piyasa rayiçlerinin saptanması için yeniden uzman kişilerden oluşacak bilirkişi kurulları ile keşif yapılarak taşınmazların gerçek değerlerinin belirlenmesi, ivazlar arasında fahiş fark ve tazminatı belirlenmesinde gerçek değerin esas alınması, borçlu ve borçlu ile doğrudan işlem yapan davalı 3.kişi dışındaki davalılar (4.,5.,6.kişi) yönünden davanın kabul edilebilmesi için kötüniyetli olduklarının kanıtlanması gerektiğinin göz önünde tutulması, davacı tarafa cebri icra yetkisi verilmesi halinde ayrıca tazminata hükmedilemeyeceğinin düşünülmesi, ondan sonra toplanan ve toplanacak olan delillerin birlikte değerlendirilerek hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmesi gerekirken eksik araştırma ve inceleme sonucu yazılı olduğuna üzere karar verilmiş olması doğru bulunmamıştır" 17.HD, 29.6.2015 T, 2015/7211 E, 2015/9215 K, (Sertkaya/Kul, s. 129-130).

⁴⁰ Güneren, s. 1509.

IV- İPOTEK ALACAKLISI DÖRDÜNCÜ KİŞİNİN DURUMU

İptal davasının konusu taşınmaz ise alacaklı, davalı üçüncü kişi üzerindeki kaydın düzeltilmesine gerek kalmadan o taşınmazın haczini ve satışını isteyebilir; iptal davasının konusu rehin hakkı ise alacaklı, bu rehin hakkı ile yüklü şeyi, rehin hakkı yokmuş gibi sattırabilir.⁴¹ Bu durumda rehin hakkına ilişkin iptal davalarında, mahkemece “ipotek kaydının iptaline” değil, “ipotek kurulmasına ilişkin tasarrufun davacı bakımından iptaline” karar verilmelidir; bu durumda mahkeme ayrıca “... TL alacağın tahsiline” karar vermez.⁴²

Bu bağlamda kişisel bir alacağı güvence altına alma amacını güden, kıymetli evraka bağlı olmayan ve bir taşınmazın değerinden alacaklının alacağını elde etmesi olanağını sağlayan sınırlı aynı hak olan ipotek⁴³ de tasarrufun iptali davasına konu olabilmektedir. Bu kapsamda iptal davasında tasarruf tarihinden sonra yeni malik tarafından tesis edilen ipotegin önceliğinin bulunup bulunmadığı üstünde durulması gereken bir konudur.

Konuya ilişkin iki soru sorarak ve bunları cevaplayarak açıklamalarımızın yapılması konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır

Rehin, mevcut bir borca teminat olarak tesis edilirse, iptale tabidir; henüz borç doğmamışken borçlunun ileride alacağı krediye karşılık malları üzerinde rehin tesisi taahhüdü geçerlidir, bu taahhüde dayanılarak kurulan rehin iptal edilemez.⁴⁴ Burada iptal edilemeyecek olan, ipotek tesisine ilişkin tasarruftur. Buna karşın tasarrufun iptali davasının konusu ipotek değil, konu gayrimenkulün mülkiyetinin devredilmesi ise, bu **mülkiyet değişikliğinin iptale konu edilmesinde iyniyetli ipotek alacaklısının durumu ne olacaktır?**

Tapu kaydında “ihtiyati haciz” **şerhi bulunan taşınmaz üzerinde** (ihtiyati haciz, kesin hacze dönüşmeden) ipotek kurulması halinde, İİK. 268 hükmünün uygulanmayacağı, sıra cetvelinde ihtiyati haciz

⁴¹ Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 2081-2083; Umar, s. 80; Güneren, s. 1050; Kazancı, s. 80; Öztekin, s. 329.

⁴² 15.HD, 25.12.1989 T, 1989/4048 E, 19895408 K (Uyar, C.III, s. 20029); Ayrıca bkz. Kuru, C.IV, s. 3569; Kuru, İcra, s. 1224; Oskay/ Koçak/ Deynekli/ Doğan, s. 6028; Güneren, s. 1050; Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 2087.

⁴³ Bkz. Mehmet Ayan, Eşya Hukuku, Sınırlı Aynı Haklar C.III, Konya 2001, s. 179; Yavuz Selim Şener, Türk Hukukunda İpotek ve Uygulaması, İstanbul 2005, s. 5.

⁴⁴ Yıldırım, s. 205.

alacağına, ipotek alacağından önce yer verileceği konusunda tereddüt yoktur.⁴⁵ Buna karşın ihtiyati haciz kararından ve hatta **tasarrufun iptali davasından önce üçüncü hatta dördüncü kişinin gayrimenkulüne ipotek koyduran (bu bağlamda üçüncü ve dördüncü kişi olarak da adlandıramayacağımız) herhangi bir kişinin durumu acaba ne olacaktır?**

Yargıtay, gerek, tasarrufun iptali davasına konu taşınmazı devralan borçlunun alacaklıları tarafından uygulanan **haczin**, iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış olan alacaklıya karşı bir önceliğinin olmadığı,⁴⁶ gerekse tasarrufun iptali davasına konu taşınmazla il-

⁴⁵ "...Davacı vekili, «borçluya ait taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinden 1.800.000.000 TL'nin müvekkili bankaya 5.080.000.000 TL'nin ise davalı bankanın alacaklı olduğu 1997/1470 Esas sayılı dosyaya pay ayrıldığını, davalı bankanın taşınmaza 24.4.1997 tarihinde ihtiyati haciz koyduktan bir gün sonra müvekkili banka lehine 9.000.000.000 TL'lık ipotek tesis edildiğini, davalıya ayrılan payın müvekkili banka lehine tesis edilen 25.4.1997 tarihli ipotek ile garameten paylaşılması gerektiğini» ileri sürerek «sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini» talep ve dava etmiştir. Davalı vekili, «ihtiyati hacizden sonra tesis edilen ipotek alacaklısının garameye girmeyeceğini, bu durumda İİK'nun 268. maddesinin kıyasen uygulanamayacağını» belirterek «şikayetin reddini» savunmuştur. Mercı Hakimliğince «iddia, savunma ve toplanan delillere göre taşınmaz rehninin borçlunun yaptığı bir tasarruf olup, taşınmaz üzerine daha önceden konulan ve sonra kesinleşen ihtiyati haczi geçersiz kılmayacağı, satış bedelinin öncelikle ihtiyati haczi sahibi alacaklıya ödeneceği» gerekçesiyle «şikayetin reddine» karar verilmiş, karar davacı vekilince temyiz edilmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerekçeleri, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına ve özellikle davalı alacaklının ihtiyati haczi 24.4.1997 tarihli olup, davacı alacaklı banka lehine aynı mahcuz üzerinde tesis edilen ipotek 25.4.1997 tarihli olduğundan, haczinden sonra tesis edilen ipotekin rüçhanlı sayılmamasında ve İİK'nun 268. maddesinde ihtiyati hacizden sonra konulan hacze iştiraktan bahsedildiğinden, «satış bedelinin garameten paylaşılması gerektiğine» ilişkin itirazın kabul edilmemesinde bir usulsüzlük bulunmamasına göre, davacı vekilinin yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan mercı kararının İİK'nun 366. maddesi uyarınca Onanmasına..." 19. HD. 28.5.1998 T. 1998/3065 E, 1998/3766 K. (e-.uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

⁴⁶ "...Taraflar arasındaki sıra cetveline şikayetin yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı şikayetin kabulüne yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde şikayet olunan vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü. Şikayetçi vekili, Antalya 11. İcra Müdürlüğü'nün 2010/20724 Esas sayılı dosyasından düzenlenen sıra cetvelinin hatalı olduğunu, anılan sıra cetvelinde, şikayet olunan lehine tasarrufun iptaline karar verildiği gerekçesiyle ihaleden kalan bedelin şikayet olunan ait dosyalara ödenmesine karar verildiğini, İİK'nun 283. maddesine göre, tasarrufun iptaline dair hükmün yalnızca haciz ve satış talep etme hakkı verdiğini, aynı hak kazandırmadığını, müvekkilinin haciz ve haczinin kesinleşme tarihinin şikayet olunanın haciz ve

gili olarak taşınmazı devralan kişinin alacaklıları lehine tesis edilen **ipoteğin** tasarrufun iptali talebi kabul edilen alacaklıya karşı önceliği bulunmadığına hükmetmektedir.⁴⁷

kesinleşme tarihinden önce olduğu gibi, tasarrufun iptali davasından da önce olduğunu, şikayet olunanın hacze iştirak dahi edemeyeceğini ileri sürerek, sıra cetvelinin iptalini talep ve şikayet etmiştir. Şikayet olunan vekili, sıra cetvelinin usul ve yasaya uygun olduğunu savunarak, şikayetin reddini istemiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre, İİK'nın 283. maddesinin "davacı iptal davası sabit olduğu takdirde bu davaya konu teşkil eden mal üzerinde cebri icra yolu ile hakkını almak yetkisini elde eder ve davanın konusu taşınmazsa davalı 3. şahıs üzerindeki kaydının tahsiline mahal olmadan o taşınmazın haciz ve satışını isteyebilir." hükmünü düzenlediği, lehine tasarrufun iptali kararı verilen alacaklıya bu hükmün haciz ve satış talep etme yetkisi verdiği, kişisel bir alacak hakkı tanıyan bu maddenin, ipotek ve başka hacizlere önceliği bulunmadığından, haciz tarihleri dikkate alınarak sıra cetveli düzenlenmesi gerektiği belirtilerek, şikayetin kabulü ile Antalya 11. İcra Müdürlüğü'nün 2010/20724 Esas sayılı dosyasından düzenlenen 01.04.2013 tarihli sıra cetvelinin iptaline karar verilmiştir. Kararı, şikayet olunan vekili temyiz etmiştir. Şikayet , sıra cetvelinde sıraya ilişkindir. İİK'nın 283. maddesine göre, haciz yolu ile takipte iptal davasını kazanan alacaklı, tasarruf konusu malın haciz ve satışını isteyebilir. Satış sonucu elde edilen paradan alacağını alır. Tasarruf, iptal davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceğinden, iptal davasına konu taşınmazı devralan borçlu Sıdika Okan'ın alacaklıları tarafından uygulanan haczin iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış olan alacaklıya karşı önceliği bulunmamaktadır. Diğer bir anlatımla, davayı kazanan alacaklı M. Ltd.Şti.'ye iptal edilen tasarruf oranında, sonradan haciz uygulayan T... Bank A.Ş.'den önce ödeme yapılmalıdır. Bu durumda mahkemece, şikayetçinin tasarrufu iptal ettiren alacaklıya karşı önceliği olmadığı gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde yanılığın gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde yanılığın gerekçesiyle hüküm kurulması doğru olmamıştır. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikayetçi alınan vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün, şikayet olunan yararına BOZULMASINA, peşin alınan harcın istek halinde iadesine, kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 22.09.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi". 23. HD. 22.09.2014 T. 2014/1902 E, 2014/5852 K. (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

⁴⁷ Bkz. Oskay/Koçak/Deyneklî /Doğan, İİK Şerhi, 5.Cilt, Ankara 2007, s. 6008; "Davacı vekili dava dışı borçlu Recep'e ait taşınmazın satışından sonra sıra cetveli düzenlendiğini, oysa taşınmazın devri işleminin iptali için önceki malik durumunda bulunan Sadık ile hâlihazır malik Recep aleyhine tasarrufun iptali davası açtıklarını; sıra cetvelinin bu davanın sonuçlanmasından sonra düzenlenmesi gerektiğini; bu davanın kazanılması halinde hâlihazır malik Recep tarafından davalı banka lehine tesis edilen ipotegin müvekkiline karşı önceliği olmayacağını ileri sürerek sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Davalı vekili müvekkili lehine ipotek tesis edildiği tarihte tapu kaydında davacı lehine bir haczin bulunmadığını, iyiniyetli üçüncü kişinin kazanımının geçerli olduğunu, müvekkili lehine tesis edilen ipoteg'e öncelik veren sıra cetvelinin usul ve yasaya uygun bulunduğunu bildirerek davanın reddi gerektiğini savunmuştur. İcra mahkemesince davacı yana borçlu bulunan Sadık'ın taşınmazını eniştesi olan dava dışı Recep'e sattığı ve bu tasarrufun iptali için davacı yanca adı geçenler aleyhine dava açıldığı; davanın kabulü halinde tasarrufun davacı bankaya karşı hüküm ifade etmeyeceği ve taşınmaz üzerine sonradan konulan ipoteklerin davacı alacağına ka-

Yargıtay 19. ve 23. Hukuk Dairesi'nin konu hakkındaki kararlarına aşağıda değineceğiz. Bu çalışmanın hazırlandığı süreçte tasarrufun iptali davalarına bakmakla görevli kılınan 17.Hukuk Dairesi'nin konuya ilişkin kararlarına henüz rastlayamadık. Gelecekte 17.Hukuk Dairesi'nin kararlarının bu çalışmada atıfta bulunduğumuz iki Yargıtay Hukuk Dairesi içtihatlarından farklı şekillenmesini umut ettiğimizi baştan belirtmeliyiz.

Yargıtay 19.Hukuk Dairesi'nin bir kararına göre: "Alacaklıya iptal edilen tasarruf oranında, taşınmazı devralan kişinin verdiği ipoteklerle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulayan alacaklılardan önce ödeme yapılmalıdır".⁴⁸

rış önceliği bulunmayacağı ve sıra cetvelindeki sıraların etkileneceği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş; hükmüm davalı banka vekili tarafından temyiz edilmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, davalı vekilinin yerinde görülmeyen bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün onanmasına..." 19.HD, 10.11.2005, 2005/5121 E, 2005/10997 K (Oskay/ Koçak/ Deyneki/ Doğan, s. 6008; Uyar/Uyar/Uyar, C.2, s. 1496-1497).

⁴⁸ "...Bedeli paylaşma konu 1047 parsel sayılı taşınmaz T...A.Ş. tarafından 29.8.1995 tarihinde O... A.Ş'ne satılmıştır. Satıştan sonra bu taşınmaz üzerinde O... Bankası lehine 29.8.1995 tarihinde, İ.. Bankası lehine 22.11.1995 tarihinde ipotekler tesis edilmiştir. Davacı Vergi Daireleri T... A.Ş.nin tasarrufunun iptali için açtığı dava kabul edilmiştir. İİK.nun 283. maddesine göre hacizde iptal davasını kazanan alacaklı, tasarruf konusu malın borçlununmuş gibi haciz ve satışını isteyebilir. Satış sonucu elde edilen paradan alacağını alır. Tasarruf, iptal davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceğinden, sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliği bulunmamaktadır. Diğer bir anlatımla davayı kazanan alacaklıya iptal edilen tasarruf oranında, taşınmazı devralan kişinin verdiği ipoteklerle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulayan alacaklılardan önce ödeme yapılmalıdır. Mercii Hakimliğince bu yönler gözetilerek şikayetin kabulü gerekirken, yazılı gerekçeyle reddinde isabet görülmemiştir. Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle kararın ..." (19.HD, 30.11.2000 T, 2000/7450 E, 2000/8250 K).

"...Davacı vekili müvekkili bankanın dava dışı Engin A...'dan olan alacağı için bu borçluya ait taşınmaz üzerine farklı icra dosyalarından hacizler konulduğunu, davalının Emin O... adlı kişiden alacaklı olduğunu; taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde davalının borçlusu Emin'in satılan taşınmazı muvazaalı olarak Engin'e satmış olduğu iddiasıyla davalı tarafından açılan tasarrufun iptali davasının kabul edilerek kesinleştiğinden bahisle, satış bedelinin davalıya verildiğini; ne var ki yasal düzenlemenin tasarrufun iptali davası açan alacaklının alacağının öncelikle ödeneceği şeklinde yorumlanamayacağını bildirerek sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep ve da etmiştir. İcra Mahkemesi'nce dosya kapsamı delillere göre davanın reddine karar verilmiş; hüküm davacı banka vekili tarafından temyiz edilmiştir. İİK'nun 283'üncü maddesine göre, haciz yolu ile takipte iptal davasını kazanan alacaklı, tasarruf konusu malın haciz ve satışını isteyebilir. Satış sonucu elde edilen paradan alacağını alır. Tasarruf, iptal davası

Yargıtay 19.Hukuk Dairesi başka bir kararında: Tasarrufun iptal davasını kazanan alacaklının, tasarruf konusu malın borçluya aitmiş gibi haciz ve satışını isteyebileceği, satış sonucu elde edilen paradan ise alacağını alabileceği, sonradan taşınmaz üzerinde yapılan tasarrufun, iptal davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceği, bu nedenle sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların, iptal edilen tasarruf oranında, iptal davasını kazanan alacaklıya karşı önceliği bulunmayacağı, bu durumda da davayı kazanan alacaklıya iptal edilen tasarruf oranında taşınmazı devralan kişinin verdiği ipotekle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulayan alacaklılardan önce ödeme yapılması gerektiğine hükmetmiştir.⁴⁹

açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceğinden iptal davasına konu taşınmazı devralan borçlu Engin A...’nın alacaklıları tarafından uygulanan haczin iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklı H. Akın S...’ye karşı önceliği bulunmamaktadır. Diğer bir anlatımla, davayı kazanan alacaklı H. Akın S...’ye iptal edilen tasarruf oranında, sonradan haciz uygulayan V... Bankasından önce ödeme yapılmalıdır...” (19.HD. 21.10.2004, 2004/12360 E, 2004/10374 K). (Mahmut Bilgen, İcra ve İflas Hukukunda Sıra Cetveli, Ankara 2011, s. 101-102).

⁴⁹ “...Şikayetçi vekili, müvekkilinin borçlu Şerif Engin Adalı’dan olan alacağı için icra takibi başlattığını, haczi kabil mallarını araştırırken bazı taşınmazlarını borçlanmanın hemen akabinde devrettiğini öğrendiğini, bu taşınmazlardan bir kısmının tasarruflarının iptali için İstanbul 6. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 2008/72 Esas sayılı dosyasıyla dava açtığını, bu dosyadan şikayete konu üç taşınmaz üzerine ihtiyati tedbir mahiyetinde ihtiyati haciz konulduğunu, davanın üç taşınmaz yönünden de kabulüne karar verilerek tasarrufun iptaline karar verildiğini, bu arada gelen tapu kayıtlarından taşınmazı borçludan satın alan 3. kişinin taşınmazı kredi ile satın aldığını, taşınmazın üzerine şikayet olunan banka tarafından ipotek konulduğunu ve taşınmazın satışa çıkarıldığını gördüğünü, satış işlemlerinin yapıldığı icra müdürlüğüne başvurarak tedbir, haciz ve tasarrufun iptali kararlarının da dikkate alınmasını istediklerini, satışın ipotek alacaklısı görünen G... Bankası’na alacağa mahsuben yapıldığını, icra dairesinden sıra cetveli düzenlemesi yönündeki talebinin ipotek alacaklısının önünde başka alacak bulunmadığı ve ipotek alacaklısının alacağa mahsuben taşınmazı aldığı gerekçesiyle reddedildiğini, icra müdürlüğünün bu kararının iptali için mahkemeye başvurduğunu, İstanbul 11. İcra Hukuk Mahkemesi tarafından şikayetin kabulüne karar verilerek icra müdürlüğü işleminin kaldırıldığını, bu karar üzerine düzenlenen sıra cetvelinde şikayet olunanın ipotek tarihinin önce olması gerekçesiyle 1. sıraya alınmasına ve ihale bedelinin tamamının bu alacaklıya ödenmesine karar verildiğini, ancak iptal edilmiş tasarruf oranında iptal davasını kazanan alacaklıya karşı ipotek alacağının önceliği bulunmadığını, iptal davasını kazanan alacaklıya iptal edilen tasarruf oranında öncelikle ödeme yapılması gerektiğini ileri sürerek, düzenlenen sıra cetvelinin iptalini talep etmiştir. Şikayet olunan vekili, dava dışı borçlu Semih Sümer’e müvekkili banka tarafından bireysel destek kredisi kullanıldığını, kredilerin teminatı olmak üzere şikayete konu taşınmazlar üzerine kesin borç ipotekleri tesis edildiğini, kredilerin ödenmemesi üzerine ipotegin paraya çevrilmesi yolu ile takip başlatıldığını, taşınmazların alacağa mahsuben

Yargıtay 19.Hukuk Dairesi benzer başka bir kararında: İİK. 268'de ihtiyati haczin rehne **iştirakine dair bir düzenleme bulunmadığından**, rehnin hacze, haczin rehne **iştirakinin mümkün olmadığı, borçlunun ihtiyaten haczedilmiş taşınmaz üzerinde daha sonra** ipotek kurmasının, ihtiyati haciz koydurmuş olan alacaklının bu hacizle sağladığı haklar saklı kalmak kaydıyla (ondan sonra hüküm ifade etmek üzere) mümkün olabileceği ve bu durumda ihtiyati hacizden sonra kurulan ipoteğin rüçhanlı sayılmayacağı ve garameten paylaşmaya giremeyeceğine hükmetmiştir.⁵⁰

müvekkili tarafından satın alındığını, hangi alacakların ipotekli alacaklardan önce ödeneceğinin yasada açıkça düzenlendiğini, haczin ipoteğe, ipoteğin hacze iştirak edeceğine ilişkin bir hüküm bulunmadığını, ipoteğin tasarrufun iptali davasından önce tesis edildiğini, ipotek tesis edilirken taşınmazların tapu kaydında ne ihtiyati haciz ne de başka bir takyidat bulunmadığını, sıra cetvelinin usul ve yasaya uygun olduğunu savunarak, şikayetin reddini istemiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre; hacizde tasarrufun iptal davasını kazanan alacaklının, tasarruf konusu malın borçluya aitmiş gibi haciz ve satışını isteyebileceği, satış sonucu elde edilen paradan ise alacağını alabileceği, sonradan taşınmaz üzerinde yapılan tasarrufun, iptal davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceği, bu nedenle sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların, iptal edilen tasarruf oranında, iptal davasını kazanan alacaklıya karşı önceliği bulunmayacağı, bu durumda da davayı kazanan alacaklıya iptal edilen tasarruf oranında taşınmazı devralan kişinin verdiği ipotekle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulayan alacaklılardan önce ödeme yapılması gerektiği gerekçesiyle, şikayetin kabulü ile sıra cetvelinin iptaline karar verilmiştir. Kararı, şikayet olunan vekili temyiz etmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, şikayet olunan vekilinin temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikayet olunan vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK'nun 366. maddesi uyarınca Onanmasına..." 23. HD. 07.11.2012 T. 2012/4587E, 2012/6529 K. (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

⁵⁰ "...Davacı T...bank A.Ş. vekili, «borçluya ait taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinin altı dosya arasında garameten paylaşılmasına karar verildiğini, müvekkilinin ihtiyati haczinden sonra ipotek tesis eden B...bank A.Ş.ne pay ayrılmaması gerektiğini» ileri sürerek «sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini» talep ve dava etmiştir. Davalı B...bank A.Ş. vekili, «müvekkili banka lehine ipoteğin 17.6.1998 tarihinde tesis edildiğini, davacının ihtiyati haczinin ipotekten sonra kesin hacze dönüşmesi nedeniyle ipoteğe karşı önceliği bulunmadığını» belirterek «şikayetin reddini» istemiştir. Mercî hakimliğince iddia, savunma ve toplanan delillere göre «ihtiyati hacizden sonra tesis edilen ipotekten dolayı ipotekli alacaklının önceliği bulunmadığı, satış bedelinin ipotekli alacaklı haricindeki alacaklılara garameten paylaşılacağı» gerekçesiyle «sıra cetvelinin iptaline» karar verilmiş, karar davalı B...bank A.Ş. vekilince temyiz edilmiştir. Satışa ve bedeli paylaşma konu taşınmaz davacı T...bank A.Ş. tarafından 25.2.1998 tarihinde ihtiyaten haczedildikten sonra aynı taşınmaz üzerinde davalı E...Bank A.Ş. lehine 17.6.1998 tarihinde ipotek tesis edilmiştir. Davacı

Yargıtay 23.Hukuk Dairesi'nin içtihatları, 19.Hukuk Dairesi'nin içtihatlarıyla benzerdir. 23.Hukuk Dairesi bir kararında, taşınmazı devralan 3. kişinin borçlarından ötürü konulan haczin, tasarrufun iptali davasını kazanmış alacaklıya karşı önceliği olmadığı, lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların, iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı yönünde karar vermiştir.⁵¹

bankanın ihtiyati haczi 29.6.1999 tarihinde kesin hacze dönüşmüştür. İcra müdürlüğünün düzenlenen sıra cetvelinde satış bedelinin garameten paylaşılmasına karar verilmiştir. *İLK'nun* 268. maddesinde ihtiyati haczin rehne *iştirakine ilişkin bir düzenleme bulunmadığından*, rehnin hacze, haczin rehne *iştiraki mümkün değildir*. İhtiyati haciz, borçlunun yapacağı tasarrufları taşınırlar ve taşınmazlar bakımından sınırlanmak suretiyle hacizle aynı sonuçları doğurur. Bu nedenle borçlunun iradesi ile üçüncü kişi lehine tesis edilen ipoteği karşı ihtiyati haciz sahibi alacaklı bu hakkını ileri sürebilecektir. Diğer bir anlatımla; borçlunun ihtiyaten haczedilmiş taşınmaz üzerinde *ipotek* tesis ettirmesi, ihtiyati haciz koydurmuş alacaklının bu hacizle iktisap ettiği hakları saklı kalmak kaydıyla mümkündür. Bu durumda, ihtiyati hacizden sonra tesis edilen ipotek rüçhanlı sayılmaz ve garameten paylaşmaya giremez. Mercü hakimliğince bu yönler gözetilerek yazılı şekilde karar verilmesinde bir isabetsizlik bulunmamaktadır". 19. HD. 17.1.2003 T. 2002/5803 E, 2002/279 K. (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

51 "...Taraflar arasındaki sıra cetveline şikayetin yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı şikayetin reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde şikayetçi ve şikayet olunan Y... Bankası vekillerince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü. Şikayetçi vekili, borçlu A...B...'nun taşınmazını N... B...'na devri ile ilgili tasarrufun iptali davası açtıklarını, bu dava kapsamında taşınmaz üzerine müvekkili lehine ihtiyati haciz kaydını işlendiğini, sonraki malikin borcundan dolayı konulan ve sıra cetvelinde yer alan hacizlerin müvekkili bankaya karşı ileri sürülemeyeceğini, müvekkili bankaya ihtiyati haczi nedeniyle ilk sırada pay ayrılması gerektiğini ileri sürerek, 07.12.2012 tarihli sıra cetvelinin iptalini talep ve dava etmiştir. Şikayet olunan Y... Bankası vekili, sıra cetvelinde İ... Bankası'na pay ayrıldığını, müvekkili bankaya pay ayrılmadığından hasım olarak gösterilmesinin doğru olmadığını, ayrıca sıra cetvelinin iptali için müvekkili banka tarafından da şikayette bulunulduğunu, müvekkilinin de tasarrufun iptali davası kapsamında konulan ihtiyati haczinin bulunduğunu, tüm ihale bedelinin müvekkili bankaya ödenmesi gerektiğini savunarak şikayetin reddini istemiştir. Şikayet olunan İ...Bankası vekili, borçlu N... B... hakkında başlatılan icra takibi kapsamında borçlunun taşınmazının satışa çıkarıldığını ve müvekkiline ihale edildiğini, ihalenin feshi nedeni olan hususların sıra cetvelinde ileri sürülmesinin mümkün olmadığını, tasarrufun iptali davası kapsamında konan ihtiyati haczin müvekkilinin kesinleşmiş haczine göre önceliğinin bulunmadığını savunarak, şikayetin reddini istemiştir. Şikayet olunan V...bank, usulüne uygun tebligata rağmen beyanda bulunmamıştır. Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre; borçlu N... B...'na ait taşınmazın ihalesi sonucu elde edilen paranın paylaşılması için sıra cetveli düzenlendiği, uyuşmazlığın ise, paranın, ipotek alacaklısına mı yoksa tasarrufun iptali davası alacaklısına mı ödeme yapılacağı konusunda olduğu, tasarruf iptali davasında kararın kesinleşmesine gerek olmadan satış istenebileceği, taşınmazı devralan

üçüncü kişinin borçlarından ötürü konulan haczin, tasarrufun iptali davasını kazanmış olan alacaklıya karşı önceliği bulunmadığı, lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların, iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı gerekçesiyle, şikayetin reddine karar verilmiştir. Karar, şikayetçi ve şikayet olunan Y... Bankası vekilleri tarafından temyiz edilmiştir. 1- Şikayetçi vekilinin temyiz dilekçesi, şikayet olunan Y... Bankası vekiline 10.05.2013 günü tebliğ edilmiş olup, hüküm HUMK. nun 433 ncü maddesinde öngörülen 10 günlük yasal temyiz süresi geçirildikten sonra, 22.05.2013 günü harç yatırılmaksızın, temyiz defterine kaydı yapılarak, katılma yolu ile temyiz edilmiştir. 01.06.1990 gün ve 1989/3 esas, 1990/4 karar sayılı Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kararında, bu gibi hallerde Yargıtay tarafından da bir karar verilebileceği öngörüldüğünden, şikayet olunan Y... Bankası vekilinin katılma yolu ile temyiz isteminin reddine karar vermek gerekmiştir. 2- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, şikayetçi vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. SONUÇ: Yukarda (1) numaralı bentte açıklanan nedenle, şikayet olunan vekilinin katılma yolu ile temyiz isteminin süre yönünden Reddine, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle, şikayetçi vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK'nun 366. maddesi uyarınca Onanmasına..." 23. HD. 03.07.2013 T. 2013/3942 E, 2013/4638 K. (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

"Taraflar arasındaki sıra cetveline şikayetin bozma ilamına uyularak yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı şikayetin kabulüne yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde şikayet olunan Y... Bankası A.Ş. vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü. Şikayetçi vekili, borçlu Atalay'ın taşınmazını Nazlı'ya devri ile ilgili tasarrufun iptali davası açtıklarını, bu dava kapsamında taşınmaz üzerine müvekkili lehine ihtiyati haciz kaydı işlendiğini, sonraki malikin borcundan dolayı konulan ve sıra cetvelinde yer alan hacizlerin müvekkili bankaya karşı ileri sürülemeyeceğini, müvekkili bankaya ihtiyati haczi nedeniyle ilk sırada pay ayrılması gerektiğini ileri sürerek, 07.12.2012 tarihli sıra cetvelinin iptalini talep etmiştir. Şikayet olunan Y... Bankası A.Ş. vekili, sıra cetvelinde müvekkili bankaya pay ayrılmadığından hasım olarak gösterilmesinin doğru olmadığını, ayrıca sıra cetvelinin iptali için müvekkili banka tarafından da şikayette bulunulduğunu, müvekkilinin de tasarrufun iptali davası kapsamında konulan ihtiyati haczinin bulunduğunu, tüm ihale bedelinin müvekkili bankaya ödemesi gerektiğini savunarak, şikayetin reddini istemiştir. Şikayet olunan T. İ... Bankası A.Ş. vekili, borçlu N...B... hakkında başlatılan icra takibi kapsamında borçlunun taşınmazının satışa çıkarıldığını ve müvekkiline ihale edildiğini, ihalenin feshi nedeni olan hususların sıra cetvelinde ileri sürülmesinin mümkün olmadığını, tasarrufun iptali davası kapsamında konan ihtiyati haczin müvekkilinin kesinleşmiş haczine göre önceliğinin bulunmadığını savunarak, şikayetin reddini istemiştir. Şikayet olunan V....bank T.A.O., usulüne uygun tebligata rağmen beyanda bulunmamıştır. Mahkemece, taşınmazı devralan üçüncü kişinin borçlarından ötürü konulan haczin, tasarrufun iptali davasını kazanmış olan alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı, lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların, iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı gerekçesiyle, şikayetin reddine ilişkin verilen kararın şikayetçi ve şikayet olunan Y... Bankası A.Ş. vekilleri tarafından temyizi üzerine Dairemizin 03.07.2013 gün ve 2013/3942 E., 2013/4638 K. sayılı ilamıyla, şikayet olunan Y... Bankası A.Ş. vekilinin temyiz

isteminin süreden reddine, şikayetçi vekilinin temyiz itirazlarının reddi ile, hükmün onanmasına karar verildiği, şikayetçi A...T... Bankası A.Ş. vekilinin karar düzeltme isteminde bulunması üzerine Dairemizin 20.04.2014 tarih ve 2013/6937 E., 2014/1209 K. sayılı ilamıyla, tasarrufun iptali davasının amacının borçlunun tasarruf yetkisinin kısıtlanmamış olduğu bir dönemde yaptığı tasarruflarla mal varlığından uzaklaştırdığı mallardan bunlar sanki borçluya aitmiş gibi alacaklıların tatmin edilmesini sağlamak olup (Bkz. B. Kuru İcra ve İflas El kitabı 2.b S-1397). bu nedenle tasarrufun iptali davası sırasında konulan ihtiyati haczin tarihi daha sonra olsa bile davayı kazanan alacaklının, sonraki malikin haciz koydurmuş alacaklılarından daha önce alacağını tahsil etmesi gerektiği, zira iptal edilen tasarrufun artık davacıya karşı ileri sürülmesi mümkün olmadığından, şikayetin kabulüne karar verilmesi için mahkeme kararının bozulması gerekirken, sehven onandığı anlaşıldığından, şikayetçi vekilinin karar düzeltme talebinin kabulü ile Dairemizin yukarıda belirtilen onama kararı kaldırılarak, hükmün bozulmasına karar verilmiştir. Mahkemece, bozma ilamına uyularak yapılan yargılama sonunda dosya kapsamına göre; şikayet olunanlardan alacaklı İ...Bankası A.Ş. tarafından borçlular aleyhine başlatılmış ilamsız takip sonucu borçlu N.... B....'na ait taşınmazın kıymet takdirinin yapılarak satış aşamasına getirildiği, satış bedeli diğer dosyalardakiyle beraber tüm alacaklıların alacağını karşılamadığı için İİK'nın 140. maddesi gereğince ilk haczi koyması nedeniyle yetkili olan 10. İcra Müdürlüğü tarafından satılan malın satış bedelinden pay alması gereken alacaklıların tespit edilip sıra ve derece kararının düzenlendiği, takip alacaklısı şikayetçinin sıra cetveline itirazının mahkemece reddine dair kararın temyiz incelemesi sonucu onandığı, ancak karar düzeltme aşamasında bozulduğu, detaylı olarak belirtilen bozma ilamının usul ve yasaya uygun olduğu gerekçesiyle, şikayetin kabulüne karar verilmiştir. Kararı, şikayet olunan Y... Bankası A.Ş. vekili temyiz etmiştir. 1-Dosyadaki yazılara, İcra Mahkemesince uyulan bozma ilamı doğrultusunda inceleme yapıp karar verilmiş olmasına, bozmanın kapsamı dışında kesinleşmiş olan yönlere ilişkin temyiz itirazları incelenemeyeceğine göre, şikayet olunan Y... Bankası A.Ş. vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan diğer temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. 2-Şikayet, sıra cetvelindeki sıraya ilişkindir. Sıra cetveline yönelik şikayetlerde İcra Mahkemesi, önüne gelen şikayetleri sonuçlandırmak ve icra müdürüne bu yönde talimat vermekle görevli olup, düzenlenecek yeni sıra cetvelinde sıra cetvelinin hangi ilkelere göre düzenleneceğini belirtmesi, diğer anlatımla alacaklıların ne miktar için hangi sıralarda yer alması gerektiğini saptaması, hukuka uygun olmayan kısımları göstermesi, bu çerçevede işlem yapılması için icra müdürüne talimat vermesi (İİK'nın m. 17/I) gerektiğinden, iptal nedenlerinin gerekçede belirtilmesi ve hüküm fıkrasında sıra cetvelinin iptali ne karar verilmesi ile yetinilmesi gerekir. Mahkemece, hüküm fıkrasında iptaline karar verilen sıra cetvelinin düzenlendiği icra takip dosyası ve sıra cetvelinin tarihi de belirtilerek infazı mümkün olacak şekilde sıra cetvelinin iptaline karar verilmesi gerekirken, infazda tereddüt uyandıracak şekilde şikayetin kabulüne karar verilmesi doğru olmamış ise de, hüküm fıkrasında yapılan yanlışlığın düzeltilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden, HMK'nın 438/7. maddesi gereğince hükmün aşağıda yazılı olduğu şekilde düzeltilerek onanması gerekmektedir. Sonuç: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle, şikayet olunan Y...Bankası A.Ş. vekilinin diğer temyiz itirazlarının reddine, (2) numaralı bentte açıklanan nedenlerle, kararın hüküm fıkrasının 1. paragrafında "şikayetin kabulüne" ibaresinden sonra "İstanbul 10. İcra Müdürlüğü'nün 2012/1351 E. sayılı icra takip dosyasında düzenlenen 07.12.2012 tarihli sıra cetvelinin iptaline" ibaresi ya-

23.Hukuk Dairesi başka bir kararında: "Tasarrufun iptali davasını açan alacaklıya karşı sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ve haciz uygulayan alacaklıların iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ve haciz uygulayan alacaklıların iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliği bulunmadığından sıra cetvelinin doğru olarak düzenlendiğine" karar vermiştir.⁵²

23.Hukuk Dairesi benzer bir kararında: "İİK'nun 283. maddesi uyarınca hacizde tasarrufun iptal davasını kazanan alacaklı tasarruf konusu malın borçlununmuş gibi haciz ve satışını isteyebileceği, satış sonucu elde edilen paradan da alacağını tahsil edeceği, tasarrufun iptali davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceğinden iptal davasına konu taşınmazı devralan borçlunun alacaklıları tarafından uygulanan haczin iptal edilen tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığına" hükmetmiştir.⁵³

zılmak suretiyle hükmün Düzeltilecek Onanmasına..." 23. HD. 10.04.2015 T. E: 2014/7918 E, 2014/2432 K (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

52 "...Taraflar arasındaki sıra cetveline şikayetin yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı şikayetin reddine yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde şikayetçi vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü. Şikayetçi vekili, bedeli paylaşımına konu taşınmaz üzerine müvekkili tarafından ipotek konulduğu tarihte şikayet olunanın takip borçlusu aleyhine tapudaki tasarrufunun iptali için açmış olduğu dava ile ilgili bir kaydın bulunmadığını, müvekkilinin bu iyiniyetinin korunması gerektiğini, ancak sıra cetveli düzenlenirken bu hususa dikkat edilmeyerek söz konusu taşınmazla ilgili tasarrufun mahkemece iptal edildiği gerekçesiyle haczinin sonraki tarihli olmasına rağmen ilk sırada şikayet olunana ödeme yapılmasının hatalı olduğunu ileri sürerek, sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir. Şikayet olunan vekili, açmış oldukları davada takip borçlusunun tapudaki tasarrufunun iptal edildiğini, öncelikle kendilerine ödeme yapılmış olmasının doğru olduğunu savunarak, şikayetin reddine karar verilmiştir. Mahkemece, iddia, savunma, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamına göre; tasarrufun iptali davasını açan alacaklıya karşı sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ve haciz uygulayan alacaklıların iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliği bulunmadığından sıra cetvelinin doğru olarak düzenlendiği gerekçesiyle, şikayetin reddine karar verilmiştir. Kararı, şikayetçi vekili temyiz etmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, şikayetçi vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikayetçi vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK'nun 366. maddesi uyarınca Onanmasına..." 23. HD. 03.06.2013 T. E:2413, K:3739 (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

53 "...Taraflar arasındaki sıra cetvelindeki sıraya şikayetin yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı şikayetin reddine yönelik olarak

verilen hükmün süresi içinde şikayetçi vekilince temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü. Şikayetçi vekili, İstanbul 10. İcra Müdürlüğü'nce yapılan ipoteğin paraya çevrilmesi yolu ile icra takibi sonrasında dava dışı borçlu malik B...M...'ye ait taşınmazın satılarak paraya çevrildiğini, satış sonrası icra müdürlüğünce gelen paranın Aydın 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin tasarrufun iptali kararı ile ipotek veren borçlunun taşınmazı satın alma işleminin iptal edildiği gerekçesi ile İİK'nun 283. maddesi uyarınca itiraz konusu sıra cetvelini tanzim eden Aydın 2. İcra Müdürlüğü'ne gönderildiğini, bu icra müdürlüğünce yapılan sıra cetvelinde müvekkili şirketin sahip olduğu rüçhan hakkı gözetilmeden müvekkilinin alacağıının 3. sıraya yazıldığını ve satım sonrası, paranın davalı M. Sami Akın'ın alacağını karşılamaya yetmediğinden bahisle tamamının bu dosyaya ödenmesine karar verildiğini, müvekkilinin iyiniyetli olarak sahip olduğu ipotek aynı hakkının icra müdürlüğünce haksız olarak kaldırıldığını ileri sürerek, 05.05.2011 tarihli sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Şikayet olunan M. Sami Akın vekili, şikayetçi vekilinin iddialarının yerinde olmadığını, kendileri tarafından tasarrufun iptali davası açılıp, davanın lehlerine sonuçlanıp, kararın kesinleştiğini, Yargıtay kararlarına göre itiraz edenin sonradan oluşturulan ipoteğinin ve başka alacaklılarına koymuş olduğu hacizlerin kendileri yönünden bir anlamı bulunmadığını, derece kararı yapılırken öncelikle kendilerine ödeme yapılmasının gerektiğini icra müdürlüğünce yapılan işlemin doğru olduğunu savunarak, itirazın reddini istemiş, diğer itiraz edilen Hüseyin Bay vekili ise Germencik İcra Müdürlüğü'nce yapılan taşınmaz mal ihalesinin feshi için Germencik İcra Hukuk Hakimliği'ne dava açıldığını, davanın reddedildiğini, halen Yargıtayda olduğunu, henüz kesinleşmeyen ihale sebebi ile paraların paylaşılma işleminin yapılamayacağını ve paraların ödenemeyeceğini belirterek, icra müdürlüğünce yapılan işlemin iptalini istemiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya içeriğine göre, paylaşım konu taşınmazın dava dışı K...Petrol Tic. A.Ş. tarafından 11.07.2001 tarihinde dava dışı B... M.'ye satıldığı, bu satımdan sonra şikayetçi L...A.Ş. lehine 12.09.2007 tarihinde ipotek tesis edildiği, itiraz edilen M. Sami Akın tarafından dava dışı B...M... aleyhine açılan tasarrufun iptali davası sonucu, tasarrufun iptaline karar verilip hükmün Yargıtay denetiminden geçip kesinleştiği İİK'nun 283. maddesi uyarınca hacizde tasarrufun iptal davasını kazanan alacaklı tasarruf konusu malın borçlununmuş gibi haciz ve satışını isteyebileceği, satış sonucu elde edilen paradan da alacağının tahsil edeceği, tasarrufun iptali davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceğinden iptal davasına konu taşınmazı devralan borçlunun alacaklıları tarafından uygulanan haczin iptal edilen tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı, başka bir anlatımla davayı kazanan alacaklıya iptal edilen tasarruf oranında sonradan haciz uygulayandan önce ödeme yapılmayacağı gerekçesi ile itirazın reddine karar verilmiştir. Karar, şikayetçi vekilince temyiz edilmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerekçeleri sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, şikayetçi vekilinin temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikayetçi vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK'nun 366.maddesi uyarınca Onanmasına, aşağıda yazılı onama harcının temyiz edenden alınmasına, kararın tebliğinden itibaren 10 gün içerisinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere 16.02.2012 tarihinde oybirliğiyle karar verildi". 23. HD. 16.02.2012 T. E: 2012/240 E, 2012/1127 K. (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

23.Hukuk Dairesi vermiş olduğu kararlarında ipotek alacaklısının hiçbir önceliği olmadığını vurgulamaktadır⁵⁴. Nitekim bu kararlardan bir başkasında: “Mahkemece, şikâyet olunanın hem eski malik, hem yeni malik aleyhine takip yaptığı için tasarrufun iptali davası da olsa daha önceden ihtiyati haciz konulduğundan birinci sırada yer alması gerektiği ve sonucun değişmeyeceği, kaldı ki tasarrufun iptali davasında kararın kesinleşmesine gerek olmadan satış istenebileceği, tasarrufun iptali davası açan alacaklıya karşı sonradan lehine ipotek tesis edilen veya haciz uygulayan alacaklıların iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı” vurgulanmıştır⁵⁵.

⁵⁴ “...Şikâyetçi vekili, müvekkili banka ile borçlu Y...Y... arasında akdedilen kredi sözleşmesinin teminatı olmak üzere, bedeli paylaşımına konu taşınmaz üzerine ipotek tesis edildiğini, ne var ki, taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde, önceki malik M...A....’ın alacaklısı konumundaki şikâyet olunan tarafından açılan tasarrufun iptali davasının kabul edildiğinden bahisle, satış bedelinden öncelikle adı geçene pay ayrıldığını, oysa müvekkilinin Türk Medeni Kanunu’nun (TMK.) 1023. maddesi uyarınca tapu kaydına güvenerek iyi niyetle aynı hak iktisap ettiğini ve bu iktisabının korunması gerektiğini ileri sürerek, sıra cetvelinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir. Şikâyet olunan vekili, rehlin taşınmazdan yararlanma hakkı vermediğini, sadece alacağın tahsiline imkân sağladığını, şikâyetçinin ipotek tesisi sırasında gerçek durumu fark etmesi gerektiğini savunarak, şikâyetin reddini istemiştir. İcra Mahkemesi’nce, dosya kapsamına göre, yeni malikin tesis ettiği ipoteğin alacaklısının, bu rüçhan hakkını, tasarrufun iptali davasını kazanan eski malikin alacaklısına karşı ileri süremeyeceği gerekçesiyle şikâyetin reddine karar verilmiştir. Karar, şikâyetçi vekili tarafından temyiz edilmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre, şikâyetçi vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikâyetçi vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK’nun 366. maddesi uyarınca Onanmasına...” 23. HD. 13.10.2011 T. 2011/683 E, 2011/1030 K (e-.uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

⁵⁵ “...Şikâyetçi vekili, müvekkili tarafından dava dışı asıl borçlu ile kefil A...B.... aleyhine başlatılan takip sırasında, A... B.... adına kayıtlı taşınmazlara haciz konulması talebini içeren 30.12.2011 tarihli müzekkereye cevaben Tapu Müdürlüğü’nce 02.01.2012 tarihinde, borçlu Atalay’ın taşınmazını N.... B....’na devrettiğinin bildirilmesi üzerine, tasarrufun iptali davası açıldığını, mahkemece, taşınmaz kaydına 23.01.2012 tarihinde ihtiyati haciz konulduğunu, ancak söz konusu taşınmazın şikâyet olunanın başlattığı takip sonucunda satılarak sıra cetveli düzenlendiği, sıra cetvelinde müvekkili alacağına pay ayrılmadığını ileri sürerek, şikâyet olunanın alacağının sıra cetvelinden çıkarılmasına, şikâyet olunan alacaklının alacağına ayrılan payın müvekkile ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir. Şikâyet olunan vekili, müvekkilinin alacaklı olduğu ve sıra cetvelinin düzenlendiği takip dosyasında hem eski malik Atalay’ın hem de yeni malik Nazlı’nın borçlu olduğunu, tapu kaydına 02.01.2012 tarihinde haciz konulduğunu, sıra cetvelinin hukuka

uygun olduğunu savunarak, şikayetin reddini istemiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre; şikayet olunanın hem eski malik Atalay, hem yeni malik Nazlı aleyhine takip yaptığı için tasarrufun iptali davası da olsa 02.01.2012 tarihi itibarıyla daha önceden ihtiyati haciz konulduğundan birinci sırada olması gerektiği ve sonucun değişmeyeceği, kaldı ki tasarrufun iptali davasında kararın kesinleşmesine gerek olmadan satış istenebileceği, tasarrufun iptali davası açan alacaklıya karşı sonradan lehine ipotek tesis edilen veya haciz uygulayan alacaklıların iptal edilmiş tasarruf oranında davayı kazanmış alacaklıya karşı önceliğinin bulunmadığı gerekçesiyle, şikayetin reddine karar verilmiştir. Kararı, şikayetçi vekili temyiz etmiştir. Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle gerektirici sebeplere, delillerin takdirinde bir isabetsizlik bulunmamasına göre şikayetçi vekilinin temyiz itirazları yerinde görülmemiştir. Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikayetçi vekilinin tüm temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan İcra Mahkemesi kararının İİK'nın 366. maddesi uyarınca Onanmasına..." 23. HD. 11.07.2013 T. 2013/3562 E, 2013/4881 K (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

"...Şikayetçi vekili, dava dışı borçluya ait taşınmazın satışından sonra düzenlenen sıra cetvelinde, şikayet olunan R... Varlık Yönetim A.Ş tarafından, İstanbul 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2009/118 Esas sayılı dosyası ile tasarrufun iptali davası açıldığı ve bu davada, söz konusu taşınmaza dair satış tasarrufunun iptaline karar verildiğinden bahisle tüm satış bedelinin şikayet olunana ödenmesine karar verildiğini, oysa, kendilerinin ipotek işleminin, tasarrufun iptali davasından önceki bir tarihe ait olduğunu, ipotek tarihi itibarıyla tapu kaydında tasarrufun iptaline yönelik hiçbir şerh ve sair ibare bulunmadığını ileri sürerek, sıra cetvelinin iptali ile müvekkil lehine olan ipotek bedelinin ödenmesi yönünde karar verilmesini talep etmiştir. Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamına göre; sonradan taşınmaz üzerinde yapılan tasarrufun, tasarrufun iptali davası açan alacaklıya karşı hüküm ifade etmeyeceği bu nedenle de sonradan lehine ipotek tesis edilen alacaklılar ile haciz uygulayan alacaklıların, iptal edilmiş tasarruf oranında, iptal davasını kazanan alacaklıya karşı önceliği bulunmayacağı, bu durumda da davayı kazanan alacaklıya, iptal edilen tasarruf oranında, taşınmazı devralan kişinin verdiği ipoteklerle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulayan alacaklılardan önce ödeme yapılması gerektiği, bu nedenle de kalan ihale bedelinin tamamının, temlik alacaklısı olan R... Varlık Yönetim A.Ş'e ödenmesinde bir usulsüz bulunmadığı gerekçesiyle şikayetin reddine karar verilmiştir. Talep, İİK'nın 142/3. maddesine dayalı olarak sıra cetvelindeki sırayı şikayet niteliğinde olup, aynı maddenin 1. fıkrası uyarınca sıra cetvelinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde şikayette bulunulmalıdır. Sıra cetvelinin şikayetçi vekiline 16.09.2011 tarihinde tebliğ edildiği şikayet başvurusunun ise yasal yedi günlük süre geçtikten sonra 26.09.2011 tarihinde yapıldığı, şikayet dilekçesinde, tebliğ usulsüzlüğünden söz edilmeyerek sıra cetvelinin tebliğ edildiğinin belirtildiği anlaşılmıştır. Şikayet süresi hak düşürücü nitelikte olup, mahkemece re'sen gözetilmelidir. Bu durumda, mahkemece, şikayetin yasal süre içinde yapılmadığı gözetilerek süre yönünden şikayetin reddine karar verilmesi gerekirken, aynı sonuca esasa ilişkin yazılı gerekçe ile varılması isabetsiz ise de, sonucu itibarıyla doğru olan kararın HUMK'nın 438/son maddesi uyarınca değişik gerekçe ile onanması gerekmektedir. Sonuç: Yukarıda açıklanan nedenlerle, şikayetçi vekilinin temyiz itirazlarının reddiyle sonucu itibarıyla doğru olan kararın değişik gerekçeyle Onanmasına..." 23. HD. 28.02.2013 T. 2012/6780 E, 2012/1193 K (e-uyar.com İçtihat Programı, Erişim Tarihi:6.4.2016).

İİK m.282 uyarınca *“Bunlardan başka, kötü niyet sahibi üçüncü şahıslar aleyhine de iptal davası açılabilir. İptal davası iyi niyetli üçüncü şahısların haklarını ihlal etmez”* hükmü olmasına rağmen kötünियeti ispatlanamamış, üçüncü veya dördüncü kişi olarak bile adlandıramayacağımız ipotek alacaklısının hakkının ihlal edildiğini Yargıtay’ın istikrar kazanmış yukarıdaki kararlarında görmekteyiz.

Henüz borç doğmadan borçlunun ileride alacağı krediye karşılık malları üzerinde kurulan rehin kural olarak iptal edilemiyorken; iptale konu tasarrufun konusu rehin tesisi değil de malik değişikliği olduğunda, eski malik ile yeni malik arasındaki ilişkiyi hiçbir şekilde bilebilecek durumda olmayan ipotek alacaklısının hakkı ihlal edilmektedir.

Yargıtay, kararlarında tasarrufun iptali davasına konu taşınmazla ilgili olarak taşınmazı devralan kişinin alacaklıları lehine tesis edilen ipotegün tasarrufun iptali talebi kabul edilen alacaklıya karşı önceliği bulunmadığına hükmetmektedir. Yargıtay’ın alacaklıya, iptal edilen tasarruf oranında, taşınmazı devralan kişinin verdiği ipoteklerle alacaklı olanlar ile sonradan haciz uygulayan alacaklılardan önce ödeme yapılması gerektiği görüşüne katılmadığımızı ifade etmeliyiz. Yargıtay, bazı kararlarında **“İİK. 268’de ihtiyati haczin rehne iştirakine dair bir düzenleme bulunmadığını” bu sebeple de** rehnin hacze, iştirakinin mümkün olmadığını vurgulamaktadır. Yargıtay’ın bu kararları Medeni Kanun’un temel prensiplerine ve bu prensiplerin bir yansıması olarak m.282 ile İcra ve İflas Kanunu’muza alınan, *“iptal davasının iyi niyetli üçüncü şahısların haklarını ihlal etmeyeceği”* ana kuralına aykırıdır. Bu kural var iken ayrıca rehnin hacze iştirakinin mümkün olup olmadığına ilişkin bir madde aramak yersizdir.

Burada ipotek alacaklısının garameye katılması ihtimali bile tartışılmadan ipotek alacaklısının menfaatinin hiçbir şekilde gözetilmemesi Kanun’a aykırıdır. Kanaatimizce burada tapu kaydında *“ihtiyati haciz” şerhi* olup olmadığına bakmak gerekir. Taşınmaz **üzerinde** ihtiyati haciz var ve bu haciz kesin hacze dönüşmeden ipotek kurulmuş ise ipotek alacaklısına herhangi bir öncelik tanınmamalı; buna karşın ihtiyati haciz kararından önce ipotek tesis edilmiş ise tasarrufun iptali davasını açan alacaklıya değil, ipotek alacaklısına öncelik tanınmalı ve ipotek alacaklısının menfaati ihlal edilmemelidir.

SONUÇ

Üçüncü kişinin iyiniyeti hukuk sistemlerinde korunmasına rağmen kanun koyucu tasarrufun iptali davasında üçüncü kişinin iyiniyetini kural olarak korumamıştır. Çünkü bu davanın başlıca muhatabı zaten üçüncü kişidir.

Henüz borç doğmadan borçlunun ileride alacağı krediye karşılık malları üzerinde kurulan rehin, kural olarak iptal edilemiyorken; iptale konu tasarrufun konusu malik değişikliği olduğunda eski malik ile yeni malik arasındaki ilişkiyi bilebilecek durumda olmayan ipotek alacaklısının hakkı ihlal edilmektedir. Zira Yargıtay, tasarrufun iptali davasına konu taşınmazla ilgili olarak taşınmazı devralan kişinin alacaklıları lehine tesis edilen ipoteğin tasarrufun iptali talebi kabul edilen alacaklıya karşı önceliği bulunmadığına hükmetmektedir. Yargıtay'ın konu hakkında verdiği kararları Medeni Kanun'un iyiniyetli üçüncü kişinin hakkının korunmasına yönelik temel prensiplerine ve İİK m.282'de düzenlenen, iptal davasının iyi niyetli üçüncü şahısların haklarını ihlal etmeyeceği kuralına aykırıdır. –Ki burada ipotek alacaklısının konumunun üçüncü değil en iyi ihtimalle dördüncü kişi olduğunu tekraren vurguluyoruz.

Bu kararlarıyla Yargıtay adeta iyiniyetli iki 3.kişi arasında ipotek alacaklısını değil sadece takip konusu borcun alacaklısını korumayı tercih etmiştir. Oysa burada tasarrufun iptali davasını açan alacaklı, dava konusunun dışında bulunan ipotek alacaklısının kötünietli olduğunu ispat edebiliyorsa, ipotek alacaklısının ipoteği öncelikli olmamalı; ipotek alacaklısının kötünietli ispatlanamıyor ise ipotek alacaklısının hakkına öncelik tanınmalıdır.

Kaynakça

Akil Cenk, Yargıtay Kararları Işığında Tasarrufun İptali Davaları Bağlamında Aciz Belgesi, *Ankara Barosu Dergisi*, 2014/3, S.5.

Akil Cenk, Tasarrufun İptaline Konu Olabilecek İşlemlerin Hukuki Niteliği, *Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi*, 2014-1.

Akkaya Tolgaya, Alacaklıdan Mal Kaçırmaya Yönelik Muvazaalı Tasarrufların İcra ve İflas Kanunu'nda Düzenlenen İptal Davasına Konu Olup Olamayacağı Sorunu, *Legal Medeni Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi*, 2006/3.

- Akşener Haşmet Sırrı, *İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları*, İstanbul 2007.
- Altay Sümer, *Türk İflas Hukuku*, C.1, İstanbul 2004.
- Arslan Aziz Serkan, *Tasarrufun İptali Davasından Sonra Açılan Menfi Tespit Davasında Bekletici Mesele Yapma Sorunu*, Prof.Dr. Ejder Yılmaz'a Armağan, C.1, Ankara 2014.
- Aslan Kudret, *Hacizde İstihkak Davası*, Ankara 2005.
- Ayan Mehmet, *Eşya Hukuku, Sınırlı Ayni Haklar C.III*, Konya 2001.
- Belgesay Mustafa Reşit, *İcra ve İflas Kanunu Şerhi*, İstanbul 1950.
- Berkin Necmeddin, *İflas Hukuku*, B.4, İstanbul 1972.
- Bilgen Mahmut, *İcra ve İflas Hukukunda Sıra Cetveli*, Ankara 2011.
- Börü Levent, *İcra ve İflas Hukukunda Zarar Verme Kastından Dolayı İptal Davası (İİKm. 280)*, C.58, S.3, Y.2009.
- Budak Ali Cem/ Tunç Yücel Müjgan, *İflas, Tasarrufun İptali Davası ve Konkordato ile İlgili 2013 Tarihli İsviçre İcra ve İflas Kanunu Değişiklikleri*, Y.2015/2, C.11, S.31.
- Deynekil Adnan/ Kısa Sedat, *Hacizde ve İflasta Sıra Cetveli*, B.3, Ankara 2005.
- Dişel Buse, *İcra Hukukunda Takip Arkadaşlığı*, İstanbul 2014.
- Erişir Evrim, *Medeni Usul Hukukunda Taraf Ehliyeti*, İzmir 2007.
- Esener Turhan, *Türk Hususi Hukukunda Muvazaalı Muameleler*, İstanbul 1956.
- Güneren Ali, *İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları*, Ankara 2012.
- Gürdoğan Burhan, *İflas Hukuku Dersleri*, Ankara 1966.
- Karataş İzzet/ Ertekin Erol, *Tasarrufun İptali Davaları*, Ankara 1998.
- Kazancı İdil Tuncer, *Tasarrufun İptali Davalarında İspat*, Ankara 2015.
- Kurtoğlu Seda, *İcra Hukuku Açısından İptal Davasının Hukuki Niteliği*, İBD, 1973/7-8, s. 774-780.
- Kuru Baki, *Hukuki Mütalaa:154 İptal Davası, Hukuki Mütalaaalar (Yayınlanmamış Makaleler)*, Ankara 2013 (Kuru, Mütalaa).
- Kuru Baki, *İcra ve İflas Hukuku*, C.4, Ankara 1997 (Kuru, C.IV).
- Kuru Baki, *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*, Ankara 2004 (Kuru, İcra).
- Kuru Baki/ Arslan Ramazan/ Yılmaz Ejder, *İcra ve İflas Hukuku*, B.27, Ankara 2013.
- Kuru Baki/ Arslan Ramazan/ Yılmaz Ejder, *Medeni Usul Hukuku*, B.24, Ankara 2013 (Kuru/Arslan/Yılmaz, Usul).
- Muşul Timuçin, *İcra ve İflas Hukuku*, B.4, Ankara 2010 (Muşul, İcra).

- Muşul Timuçin, İcra ve İflas Hukukunda Tasarrufun İptali Davaları, Ankara 2015 (Muşul, Tasarrufun İptali).
- Muşul Timuçin, *İflas Suçları Taksiratlı ve Hileli İflas Suçları ile Diğer İflas Suçları*, İstanbul 1998 (Muşul, İflas Suçları).
- Muşul Timuçin, Tasarrufun İptali Davasında Dava Şartı Olarak Aciz Vesikası, Sorunlar, Yargıtay Kararları ve Düşünceler, İcra ve İflas Hukuku ile İlgili Makaleler - Hukuki Mütalaalar ve Bilirkişi Raporları, B.2, Ankara 2013 (Muşul, Makaleler).
- Oskay Mustafa/Koçak Coşkun/
Deynekli Adnan/Doğan Ayhan, İİK Şerhi, 5.Cilt, Ankara 2007.
- Öztek Selçuk, Tasarrufun İptali Davalarında Ortaya Çıkan Bazı Sorunlar ve Yargıtay'ın Bu Sorunlara İlişkin Uygulaması, Prof. Dr. Ergun Önen'e Armağan, İstanbul 2003.
- Pekcanitez Hakan/Atalay Oğuz/Özekes Muhammet, Medeni Usul Hukuku, B.14, Ankara 2013.
- Pekcanitez Hakan/Atalay Oğuz/Sungurtekin Özkan Meral/Özekes Muhammet, İcra ve İflas Hukuku, B.10, Ankara 2012.
- Sarisözen İsmet, İcra ve İflas Kanununa Göre İptal Davasında Yargılama Usulü, ABD, 1977/1, s. 50-58.
- Sertkaya Şahabettin/Kul Süleyman, Tasarrufun İptali Davaları, Ankara 2016.
- Şener Yavuz Selim, Türk Hukukunda İpotek ve Uygulaması, İstanbul 2005.
- Ulukapı Ömer, İcra ve İflas Hukuku, B.6., Konya 2014 (Ulukapı, İcra).
- Ulukapı Ömer, Medeni Usul Hukuku, B.2., Konya 2014 (Ulukapı, Usul).
- Umar Bilge, Türk İcra; İflâs Hukukunda *İptâl* Davası, Ankara 1963.
- Uyar Talih, İcra ve İflas Yasasında Düzenlenen İptal Davasının Hukuki Niteliği ve Konusu, *İBD*, 1984/10-11-12. (Uyar, Hukuki Niteliği).
- Uyar Talih, Tasarrufun İptali Davalarının Konusu, (İİK m. 278, 279, 280), *TBB Dergisi*, Sayı 78, Y.2008. (Uyar, Konu).
- Uyar Talih, Tasarrufun İptali Davasının Tarafları, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.16, Özel Sayı, Prof. Dr. Hakan Pekcanitez'e Armağan, İzmir 2015 (Uyar, Taraflar).
- Uyar Talih/Uyar Alper/Uyar Cüneyt, Tasarrufun İptali Davaları, Cilt:1, B.4, Ankara 2011 (Uyar/Uyar/Uyar, C.1).
- Uyar Talih/ Uyar Alper/Uyar Cüneyt, Tasarrufun İptali Davaları, Cilt:2, B.4, Ankara 2011 (Uyar/Uyar/Uyar, C.2).
- Üstündağ Saim, *İflâs Hukuku*, İstanbul 2007, s. 294

Üstündağ Saim, Medeni Yargılama Hukuku, C.I-II, B.7, İstanbul 2000 (Üstündağ, Usul).

Yıldırım Kamil, 4949 Sayılı Kanunun Getirdiği Değişikliklerle İcra İflas Kanunu'nda Yer Alan İptal Davalarına ve İflasın Ertelenmesine İlişkin Yeni Hükümler, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Y.2004, C.1, S.2 (Yıldırım, Yeni Hükümler)

Yıldırım Kamil, *İcra ve İflas Hukukunda İptal Davaları*, İstanbul 1995.

Yıldırım Kamil, Tasarrufun İptali Davasının İşlevi Bakımından Aciz Vesikası ile İlişkisi Hakkında Düşünceler, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.11 Özel Sayı, Prof.Dr. Bilge Umar'a Armağan, İzmir 2010 (Yıldırım, Düşünceler).